

KIRIM

OCAK - TEMMUZ 2010 Yıl: 19 Sayı: 66 **BÜLTENİ**

İçindekiler

Başyazı	Özeleştiri Yapmalıyız.....	3
Yorum	Diaspora Yüzünü Nereye Dönmeli.....	4
Yorum	It's Now or Never!	6
Haber	18 Mayıs Mitingi.....	8
Haber	Bahçesaray ile Bursa Şehri Kardeş Oldu	10
Milli Değerlerimiz	Tarak Tamgalı Gökbayrak	12
Haber	Kırım Tatarları, Avrupa Parlamentosunda	14
Haber	Davutoğlu Kırım Ziyareti	15
Yorum	Yurtdışı Türkler Başkanlığı	16
Derneğimizden Haberler	Ölümünün 92. Yılında Noman Çelebi Cihan	18
Derneğimizden Haberler	Derneğimiz 2010-2011 Yılı Faaliyet Planı	20
Haber	Ukrayna Cumhurbaşkanlığı Seçimleri	22
Derneğimizden Haberler	Kırım Gecesi	24
Portre	Kırım'dan İngiltere'ye Uzanan Bir Yaşam: Cengiz Dağcı	26
	Kamacı Milli Mektebinden Derneğimize Teşekkür.....	28
Haber	Sürgün Kurbanları Anısına Çatırdağ Tırmanışı.....	29
Bildiri	Dışişleri Bakanlığına Kırgızistan için Müracatımız.....	30
Haber	Anadolu'nun Kalbi Kırım'da	31
Yorum	Qadınizm Biñ Yaşasın!	32
Duyuru	Dernek Yönetimlerinde Değişim.....	34
Derneğimizden Haberler	Faaliyetlerimiz	36
Haber	Ahmet İhsan Kırımlı 90. Yaşında	43
Duyuru	Derneğimiz 2009 Yılı Faaliyet Raporu.....	44
Duyuru	Doğum Düğün Taziye Rüstem Çiğgöz'ü Kaybettik	47
Haber	QHA.....	48
Duyuru	Dr. Ahmed İhsan Kırımlı Edebiyat Yarışması	49
Kitap Tanıtımı		50

Kapak Fotoğrafi: Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi (KİPU)

KIRIM Bülteni

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin yayın organıdır.
Üç ayda bir yayımlanır, ücretsiz dağıtılır.

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği

Genel Merkezi adına sahibi
Dr. Ahmed İhsan KIRIMLI

Yazı İşleri Müdürü

Nail AY TAR

YAYIN KURULU

Başkan

Tuncer KALKAY

Editör

Safiye OLGUN

Meryem BAŞKURT

Yayın Danışmanı

Namık Kemal BAYAR

Üye

Türker YÜKSEL

Reşat ÖRNEK

Fethi Kurtiy ŞAHİN

Burak ATMACA

Sema KARAASLAN

Tasarım - Baskı : EPAMAT Basın Yayın Promosyon San. Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB, Merkez Sanayi Sitesi 538. Sk. No: 35 Yenimahalle / Ankara
Tel: (0312) 394 48 63 Fax: (0312) 394 48 65 www.epamat.com.tr

Yazışma Adresi : Meşrutiyet Cad. 20/14 06440 Kızılay / ANKARA Tel: (0312) 419 4749 Faks: (0312) 419 5751

Web Sitesi: <http://www.kirimderneği.org.tr>

Kırım Bülteni, Kırım Vakfının maddî destekleriyle yayımlanmaktadır. Derneğimiz kamu yararına çalışan dernekler statüsündedir.

Bağışlarınız için Hesap Numarası : Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği AKBANK Bakanlıklar Şb. Hesap No: 153-95563

Özeleştiri Yapmalıyız

Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi (KİPU) Rektörü ve Bütün Dünya Kırım Tatar Kongresi (BDQK) koordinasyon kurulu üyesi Prof. Dr. Fevzi Yakup, yeni yıl dolayısıyla Kırım Haber Ajansına (QHA) yaptığı değerlendirmede her Kırım Tatarının özeleştiri yapması gerektiğini söylemiş. Yakup, sözlerine “İsmail Bey Gaspıralı, eserlerinde hâlâ kurtulamadığımız iki büyük eksikliğe vurgu yapıyor: cehalet ve tembellik.” diyerek sözlerine devam ediyor.

Kırım Tatarlarının Kırım’da organize olmuş kurumları, iş yapabilecek maddi imkânları yok denecek kadar az. Başarı ancak kişisel kabiliyet ve uğraşı ile gerçekleşiyor. Diasporada yaşayan Kırım Tatarlarına bakınca gözlere ilim, iş, sanat, edebiyat ve siyaset dünyasından birçok ünlü isim takılıyor. Bunlar dışında diasporada geniş bir Kırım Tatar nüfusu da mevcut. Ancak bu kişilerin bir kısmının genetik Kırım Tatarlığı dışında mensubiyet şuurları ve milletini temsil noktasında kabiliyetleri fark edilebilecek kadar kayda değer değil. Milliyetlerini ve kökenlerini sadece nostalji olarak görme noktasındalar.

Kırım’da ana dilde eğitim yapan 15 Milli Mektebimiz var ve Kırım Tatar anaokullarımızın sayısı da yetersiz. Bu yüzden Kırım Tatar çocuklarının sadece %10’u ana dilinde

eğitim görebiliyor. Okulların eğitim için yeterli donanımdan yoksun olması ve Milli Mektep dışındaki diğer okullarda Kırım Tatarcanın seçmeli ders olması da diğer bir sorun olarak bulunuyor. Velilerin Kırım Tatar Dilini seçme yüzdeleri azalırken Kırım Tatar Dili öğretmenleri işsiz kalıyor.

KİPU, mühendisliğin yanı sıra Kırım Tatar Dili ve Edebiyatı bölümüyle hızla kurumsal bir yapıya ulaşıyor. Fakat maddi yetersizlikler yüzünden yemekhane, spor salonu, yatakhane gibi problemler ile mücadele ediyor. KİPU’yu kısa bir sürede bugünkü durumuna getiren Fevzi Aga’mızın daha ne kadar dayanabileceği bilinmez.

İsmail Bey Gaspıralı Kırım Tatar Devlet Kütüphanesi’nin Internet sitesine girilince eksik birçok kitap olduğu görülüyor. Bunun yanı sıra kütüphanemizin uzaktan erişilen bir kataloglama sistemi de bulunmuyor. Diasporada çıkan yayının ellerinde olup olmadığını bilmiyoruz.

1991 yılından bu yana anadilimizin Latin harflerine geçme çalışmaları tamamlanamadı. Çıkan süreli yayınlarımız, kitaplar, web siteleri ve müzik albümlerinin bir kısmı Rusça, bir kısmı Kırım Tatarca Kiril harfleri ile çıkıyor. Az sayıda olsa da Latin harfleri ile yayınlananlar da mevcut. Hatta son zamanlarda Latin’e geçişte ciddi bir ilerleme de gözleniyor. Ancak diaspora, Latin al-

fabesine tam geçişi beklemekle birlikte edebiyatımız ve sanatımızla alakadar çıkan çoğu kitabı okumakta, albümü dinlemekte ve haberleri öğrenmekte gecikiyor.

Kırım’da anadilimizde yayın yapan Radyo Meydan, ATR ve Kırım televizyonunun Kırım Tatarca bölümü bulunuyor. Zaman zaman maddi imkânsızlıklar bu kurumların yayınlarına ara vermelerine neden oluyor.

Daha birçok sorun varken ve de bir kısmı diasporada henüz fark edilmemişken diaspora, Kırım’a nasıl yardım edecek?

Halil İnalıcık, Kemal Karpat, İlber Ortaylı gibi kıymetli bilim adamlarının KİPU’da misafir öğretim görevlisi olarak ders verdiği, Kırım Tatar Tarih ve Dil Kurumunun kurulduğu, işadamlarımızın Kırım’da en az 3-5 fabrika kurduğu, Kırım’la ticaretimizin hatırı sayılır bir rakama çıktığı, Yalta’da tatil yapan Kırım Tatar sayısının Antalya’da tatil yapan Kırım Tatar sayısını geçtiği, ses sanatçılarımızın Kırım’da konserler vererek vatandaşlarımızla bağ kurduğu zaman gerçek manada dernekçilik yapmış olacağız.

Vatan Kırım’daki varlığımız, hiç tartışmasız bizim de geleceğimiz olacaktır. Bu yüzden bütün Kırım Tatarları ve teşkilatlarının “Neler yaptım, bundan sonrası için neler yapabilirim?” sorularını kendisine sorması gerekir.

Diaspora Yüzünü Nereye Dönmeli?

Polonya'daki Kırım Tatarı kendini Lehçe, Romanya'daki Romence, Bulgaristan'daki Bulgarca, ABD'deki İngilizce ifade ederse ne derece ve nereye kadar Kırım Tatarı olarak kalır düşünmek lazım.

• Nail AYTAR

Kırım Tatar diasporası on iki civarında ülkeye dağılmış olsa da ağırlıklı olarak birkaç ülkede yoğunlaşmış durumdadır. Bu dağılımı iki farklı kategoride değerlendirmek daha doğru olacaktır. Eski Osmanlı coğrafyası ağırlıklı birinci dağılımının dışında yakın geçmişteki sürgünlerin sonucu Özbekistan, Rusya gibi ülkelerde yaşayan ikinci grup Kırım Tatarları da var. Bu iki farklı dağılımı koşullarından ve zaman periyodundan dolayı farklı değerlendirmek daha doğru olacaktır. 93 harbi ve sonrasında vatanını çeşitli sebeplerle terk eden birinci grup, yerleştiği ülkelerde kök salmakla birlikte dilinden, kültüründen kopmadan varlığını devam ettirmeye çalışmış, bazı değerlerini koruyabilmiş, bazılarını ise kaybetmiştir. Nüfusu milyonları çok aşan bu gruplar milli bilinç olarak zayıf olmakla birlikte kültürel kökleriyle kendilerine yön bulmaya çalışmışlardır. Son yıllarda ise bilgi akışının ve iletişimin artma-

sıyla Vatan Kırım bilinci nispeten artmış, yerellikten çıkarak organize bir hareket olma yoluna girmiştir. Bu sürece en çok etki eden faktörün sürgündeki vatandaşlarımızın vatanlarına geri dönmesi sonucu oluşturulan Kurultay ve Kırım Tatar Milli Meclisinin çalışmalarının olduğu inkâr edilemez bir gerçektir. Bütün Dünya Kırım Tatar Kongresinin toplanması, başarılı bir organizasyon yapılması, diasporanın genelinde şevk ve çalışma arzusunu arttırmıştır. QHA ve Radyo Meydan kaynaklı bilgi aktarımı ile Kırım ve Kırım Tatarlarını ilgilendiren konular günü gününe takip edilir duruma gelmiş; olumlu ve olumsuz

tepkiler, refleksler anında verilmeye başlanmıştır.

İkinci grup, yani 18 Mayıs 1944 sürgünü ile vatanlarından sürülmüş Kırım Tatarlarının tamamına yakınında vatana geri dönme, yerleşme ve hayatını Kırım Tatarı olarak devam ettirme arzu ve isteği vardır. Ekonomik sebeplerle bu isteğini henüz gerçekleştiremeyen bu grubun vatana dönüp yerleşmesi için bazı siyasi ve ekonomik desteklere ihtiyacı var. Bu desteklerin; Vatana dönüş masraflarının karşılanması, toprak-konut meselesinin çözülmesi, iş olanaklarının yaratılması, vatandaşlık ve kazanılmış hakların aktarılabilmesi konula-

rında olması gerekiyor. Çok boyutlu olan bu problemlerin çözümünde öncelikle Ukrayna, Rusya, Özbekistan ülkelerinin bu işe istekli olması gerekiyor. KTMM Başkanı Mustafa A. Kırimoğlu'nun Ukrayna Verhovna Radasına sunmuş olduğu yasa tasarısının kabulünün bile bu problemin çözümünde mesafe olacağı aşikârdır. Bu meselenin çözümünde TİKA vasıtasıyla Türkiye, AB fonları, İslam ülkelerinin maddi destekleri devreye girmelidir. Bir milletin var olma ile yok olma arasında gidip geldiği bu meselenin çözümünde ise ilgili mercileri devreye sokmak için en fazla çalışmayı diasporada yaşayan Kırim Tatarları yapmak zorunda.

Diasporanın geneline baktığımız zaman bugün gelinen noktanın tespitini yapmak çok zor değil; lakin yakın zamanda gelinecek noktanın

tespitini yapmak oldukça zor. Ruh, bilinç, istek noktalarında tercihler hangi yönde yapılacak belli değil. Polonya'daki Kırim Tatarı kendini Lehçe, Romanya'daki Romence, Bulgaristan'daki Bulgarca, ABD'deki İngilizce ifade ederse ne derece ve nereye kadar Kırim Tatarı olarak kalır düşünmek lazım. Bu gün bile Kırim dışında nerelerde kaç tane Kırim Tatarca dergi, kitap yayınlıyor, kaç tane Kırim Tatarca müzik yapabilen sanatçı var? Kırim Tatarına özgü neler yapılabiliyor? Diasporanın amacı; akvaryumu güzelleştirmek değil, doğal ortamı sağlıklı bir ortama taşımak olmalıdır. Nitekim her canlı kendi doğal ortamında yaşar ve ölür.

Diaspora, sayabileceğimiz yüzlerce sebepten dolayı Kırim'ı merkez alan bir politika izlemelidir. Ne yapacağını bilemeyenler Kırim Tatar Milli Meclisinin politikalarını kendine ilke edinmeli, maddi manevi bütün gücünü dağıtmadan kullanmalıdır. Kırim Tatarları, köklerini Kırim'ın ne derece derinine uzatabilirlerse bu toprakta o derece tutunabilirler. Diasporadaki dernek, vakıf ve her türlü STK'mız Kı-

rım'ı öncelik alan politikalar geliştirmeli; çabasını, enerjisini bu istikamette harcamalıdır. 15 olan Milli Mekteplerimizin sayısı arttırılmalı, eğitim kalitesi en üst seviyeye çıkarılmalı, mekteplerimiz tercih edilen okullar olmalıdır. Kırim Tatarca kitap basımına, müzik yapan veya halk oyunlarını yaşatan gruplara finansör olunmalıdır. Milli kütüphaneler, müzeler zenginleştirilmelidir. Yoksa önümüzdeki yıllarda önce dilimiz, sonra dinimiz, sonra da milli varlığımız yok olacak ve 100 yıl sonra diyecekler ki bir zamanlar Kırim Tatar milleti diye bir millet yaşadı ve yok oldu!

Fitre ve zekâtlarımızı bu Ramazan da Kırim'a gönderiyoruz.

Gelin, siz de katılın, sürgünden dönen
Kırim Türklerinin evlerine bir tuğla da siz koyun.

DENİZBANK, Ankara - Yenişehir Şubesi

Kırim Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği

Şube kodu : 3800
Hesap no : 4431700-351 (Türk Lirası)
: 4431700-352 (ABD Doları)
IBAN : TR680013400000443170000001

It's Now or Never!

Ukrayna'da geçerli tek resmî dil Ukraine mi olacak? Kırım'da 100 milli mektebe ihtiyaç varken sadece 15 milli mektebe elimiz mahkum mu kalacak?

• Namık Kemal BAYAR

Bu yazıyı okuyan kaç kişi Kırım'la ilgili haberleri, yazıları okuyor ya da takip ediyor bilemiyorum. Pek çok Kırım Tatar aydını, millî hareket aktivistleri yıllardır Kırım Tatar millî kimliğinin vatan Kırım'da yok olmak üzere olduğunu internet sitelerinde, haber ajanslarında, gazete ve dergilerinde haykırıyor. Kulak veren, onların sözlerini dinleyen kaç kişi kaldığı ise şüpheli. Bu haykırış Kırım Tatarca, Türkçe, Rusça, Ukraine yapılmakta ama anlaşılın duyan sayısı o kadar az ki bu çılgıña karşılık verenlerin verdikleri karşılığın çok cılız kaldığı ortada.

Kırım Tatar millî kimliği, dili, kültürü, örf ve adetlerinin yaşatılması ve

bu amaçla çalışmaların çok hızlı ve etkin bir şekilde yapılması, Bütün Dünya Kırım Tatarları Kongresinin de ana gündemlerinden biri idi ve Kongrenin almış olduğu en önemli karar olarak tarihe geçti. Ne var ki, Kırım'dan, özellikle son aylarda alınan haberler millî kimliğin maruz kaldığı tehlikenin boyutlarının tahmin ettiğimizden ve aslında umursamadığımızdan(!) çok daha büyük olduğunu göstermektedir.

Esasen, Kırım Tatar millî kimliği, son iki asırda çok büyük erozyona uğramış, daha doğrusu tarihi sürece bakıldığında planlı bir şekilde yok edilmeye çalışılmıştır. Çarlık ve Sovyet Rusya'sının bu planlı imha hareketinin, Ukrayna ve Kırım Özerk Cumhuriyeti idarecileri tarafından zaman zaman kasıtlı zaman zaman da umursamaz politikalar ile sürdürüldüğü açıkça ortadadır.

Kırım'ın bugünkü idarecileri olan Ukrain ve Kırım Özerk Cumhuriyeti'nin Rus kökenli siyaset adamları ve bürokratları; Kırım Tatarlarının ana dilde eğitim hakları-

nın, kültürel ve dini varlıklarının korunması, sosyal ve ekonomik hayatta eşitlik, adil yargılanma gibi pek çok temelini İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden alan temel insani taleplerine kulak tıkamakta, kayıtsız kalmakta ve çoğunlukla da kasıtlı olarak talepleri karşılıksız bırakmaktadırlar.

Ukrayna ve ona bağlı olan Kırım Özerk Cumhuriyeti, kendi devletlerinin imzaladığı uluslararası anlaşmalardan doğan yükümlülüklerini dahi Kırım Tatarları mevzu bahis olunca uygulamaktan en hafif tabiri ile kaçınmaktadırlar. Kırım Tatarlarının vatanlarına dönmeye başlamalarının üzerinden yirmi yılı aşkın bir zaman geçmesine rağmen Ukrayna, "Sürgün Edilen Halkların Haklarının İadesi ve Rehabilitasyonu" hakkındaki kanunu ki mevcut tasarı pek çok temel insani beklentiye bile karşılamaktan uzak olmasına rağmen, yıllardır Parlamentonun alt komisyonlarında oyalamakta ve kanunu bir türlü kabul etmemektedir.

Lakin bu noktada Kırım Tatarları olarak bizlerin önce kendimizi sorgulamamız gerekmektedir. Kırım Tatarları, özellikle diasporada yaşayan Kırım Tatarları, gerek vatan Kırım'da gerekse yaşadıkları bölgede millî kimlik ve benliklerini korumak için ne yapmıştır? Başkalarından medet ummaktansa bir millet olma iddiasında olan bizler, millet olarak varlığımızı sürdürmek için ne gibi bir çaba sarfettik?

Şimdi, pek çoğumuz biz şunu yaptık, bunu yaptık diye bir sa-

vunma içine girecektir. Bu yazının yazarı da dahil olmak üzere bu soru karşısında hemen herkes savunma mekanizmalarını alarına geçirecektir. Aslına bakarsanız, yapılanları sorgulamak veya yapılmayan ya da yapılamayanları tespit ve eleştiri gibi bir maksatla da az önceki soruları sormadık.

Qırım Haber Ajansının bir habesinde, Ukrayna'nın yeni seçilen Cumhurbaşkanı Yanukoviç'in "Ukrayna'da geçerli tek resmî dil Ukraince olacaktır. Ancak Avrupa Bölgesel Diller ve Azınlık Dillerinin Korunması antlaşmasının Ukrayna'da mutlaka uygulanacaktır." yönündeki beyanatının özellikle ikinci cümlesinin bizler için sevindirici olduğunu ifade edebilirsek de aynı haberin devamını okuyanlar bu Anlaşmanın en son 2003 yılında Ukrayna tarafından onaylandığını ama uygulamaya konmadığını hatırlayacaklardır.

Yine Qırım Haber Ajansını takip edenler, 10 Mart 2010 tarihinde Kırım Özerk Cumhuriyeti Hükümet binasında yapılan "On Yıl Sonra Kırım Tatar Kültürünün Kırım'daki Durumu" toplantısında bir araya gelen Kırım Tatar aydınlarının, millî kültürün yitirildiği yönündeki ifadeleri ve Kırım ve Ukrayna eğitim Bakanlıklarının Kırım Tatar dilinin okullarda okutulmasına dair kayıtsızlık ve ilgisizliklerine dikkat çekiyor olması ise Yanukoviç'in yukarıdaki beyanatıyla ayrı bir tezatlık oluşturmaktadır.

Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi Kırım Tatar ve Türk Filolojileri Fakültesi dekanı Enise Abibullayeva ve Maarifçi Kırım Tatar Öğretmenleri Birliği Başkanı Safure Kocamet'in yine Qırım Haber Ajansı'ndan okuduğumuz beyanatlardan ise ilköğretim çağında olan Kırım Tatar çocuklarının sadece

%16'sının, yani ilköğretim çağındaki 34 bin Kırım Tatar çocuğundan sadece 5592'sinin Kırım Tatar dili eğitimi alabildiği, 15 Kırım Tatar Millî Mektebinde okuyan öğrenci sayısının ise sadece 2845 olduğu anlaşılmaktadır.

Bu açıklamalardan da görülüyor ki okul çağındaki Kırım Tatar çocuklarının aslında sadece %8'i, kendi millî kimlik ve kültürlerini öğrenebildikleri Kırım Tatar Millî Mekteplerine gidebilmektedir. Kalan %92'si ise Rus okullarına kayıt olmaktadır.

Aydınlarımızın da ifade ettiği üzere millî kültürümüzün gerçek faciası işte bu istatistiklerdedir. Bugün Kırım'da okul çağında olan çocuklarımızın %92'si kendi millî kültüründen tamamen uzak, Rus kültürünün yoğun baskısı altında yetişmektedirler. Bu oran bir anlamda da şu demektir ki, bundan on yıl sonra Kırım'da yaşayacak Kırım Tatarlarının ancak %10'luk bir kısmı Kırım Tatarca konuşacak, kültürünü, tarihini, edebiyatını bilecek ve en önemlisi de ben Kırım Tatarı'yım ve bu toprağın asıl sahibiyim, diyebilecektir.

Bu manzara karşısında dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın ben Kırım Tatarı'yım diyen, diyebilen insanların gerçek anlamda titreyip başını ellerinin arasına alarak düşünmesi, ne yapabiliriz sorusuna cevaplar araması ve derhal harekete geçmesi gereklidir.

Kırım Tatarlarının bundan sonraki en birincil, önemli, tarihî ve millî vazife ve sorumluluğu bu yok oluşun önüne geçmek, bu süreci sona erdirmek ve hatta tersine çevirmek olmalıdır.

Bu hayatî millî vazifenin başarılabilmesi için gerekli hedef, esasen

yolbaşçımız Mustafa Abdülcemil Kırımıoğlu tarafından defalarca gösterilmiştir. Kırım'da en az 100 Kırım Tatar Millî Mektebi olmalıdır. Yani atılması gereken 85 okul temeli, bitirilmesi gereken 85 okul, aşılması gereken 85 merdiven vardır.

Kırım'da millî eğitimin çağdaş, tercih edilir donanım ve altyapıya sahip, dinamik bir surette şekillendirilmesi gereklidir. Bu maksatla, mevcut millî mekteplerin bu niteliklere kavuşturulması ivedi bir şekilde sağlanmalıdır. Her türlü modern eğitim araç ve gereçlerine sahip, bilgisayar ve sair teknik imkânlarla donatılmış Kırım Tatar Millî Mekteplerine öğrenci ve veli ilgisi muhakkak olacaktır. Mevcut Millî Mekteplerin kapasite ve donanımlarının artırılması ve güçlendirilmesi birinci adım olmalıdır.

Bir diğer adım, millî kültürümüzün ayakta kalmasını sağlamak amacı ile mevcut kurulu millî tiyatrosu, millî halkoyunları ve müzik ekipleri, İsmail Bey Gaspıralı Kütüphanesi, Kırım Tatar dilinde yayın yapan her türlü basın yayın kuruluşları, Kırım Tatar sivil toplum kuruluşları ve benzeri müesseselerin azami ölçüde kuvvetlendirilmesi olmalıdır.

Milletimizin sahip olduğu en önemli müesseselerden biri olan Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi ile Kırım Tatar dili ve kültürüne önemli hizmetler yapan Tavriya Üniversitesi Kırım Tatar Dili ve Edebiyatı bölümünün çalışmasının ciddi anlamda desteklenmesi, üniversitemizin altyapı ve donanımının güçlendirilmesi, millî kültür ve benliğimizin yaşatılması için olmazsa olmazlardandır.

Millî varlığımız için gerçekten de; it's now or never(Şimdi ya da asla!)

18 Mayıs 2010 Matem Mitingi

“...İkinci dünya savaşından soñ bu gün milletimizniñ en manalı künlerinden birisi oldı, çünki 1944 yılında Sovyet rejimi tarafından uygulanğan cinayet Qırım Tatar halqınıñ qaderini tamamilde deñiştirdi. Bundan soñki yıllarımız aman aman yarım asır devamında yeryüzünde millet olaraq saqlanıp qalmak için, ana toprağımızğa kaytıp kelmek için küreşle keçti. Diğder milletler ileriye adımlar yaptıqları zaman bizler hiç olmadıqta İkinci dünya savaşından önce durumumuzğa kelmek için hareketler yapmaq mecburunda oldıq...” (*)

• QHA

Sürgün faciasının 66.yılı, anmanın simgesi olan Akmescit'teki Lenin Meydanı'nda 30 bin katılımcı ile gerçekleşti. Avrupa'nın en büyük trajedilerinden biri olarak kabul edilen 18 Mayıs 1944 sürgününün kurbanları anısına her yıl yapılan mitinge katılmak için sabah saatlerinde Kırım'ın Sak, Akmescit, Curçi, Canköy, Kurman, Bahçesaray ve Orkapı bölgelerinden gelen temsilciler, tren garı önünde toplandılar. Gelecekte Sürgün Anıtı'nın kurulacağı tren garı önündeki parktan yola çıkıp Akmescit'in farklı noktalarından geçerek meydana ulaştılar. Aynı

zamanda her köy, kasaba ve yerleşim yerinde sürgün için sabah saatlerinde başlayan mitingler düzenlendi.

“Kırım Tatar halkının haklarının iadesini talep ediyoruz!”, “İktidar, kanunsuzluğuna son ver!”, “Evlerimizi ve paralarımızı iade ediniz!”, “Tarihi toponiminin iadesi- Kırım'ın gerçek yüzünün iadesidir”, “Ukrayna Verhovna Radası” Kırım Tatar Haklarının iade edilmesini kanununu kabul et!”, “Topraksız kalmak- ırgat (köle) olmak” ve “Birleşmiş Milletler Teşkilatı! Halkımızı 1944'te vatanından süren Rus istilacılar, yüzlerce cami ve milyonlarca mezarı yerle bir

ettiler. Rusların istila politikası, Kırım Tatar halkına karşı terördür. Halkın devlet egemenliğini iade ediniz!” pankartlarının yer bulduğu miting, Milli Marşımız Ant Etkenmen’in okunması ile 13.00’te başladı. Ardından Kırım Müftüsü Hacı Emirali Ablay sürgünde ölen soydaşlarımız için dua okudu.

Kırım Tatar Milli Meclisinin (KTMM) Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırimoğlu, Kırım Başbakanı Vasiliy Cartı, Verhovna Rada (Kırım Özerk Cumhuriyeti Meclisi) Başkanı Vladimir Konstantinov, Ukrayna Halk Hareketinin Kırım Şubesi Başkanı Leonid Pilunskiy, Ukrayna Cumhurbaşkanı Kırım Daimi Temsilcisi Sergey Kunitsın, Kırım Özerk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı Aziz Abdulla, Akmesit Belediye Başkanı Gennadiy Babenko ve Kırım Özerk Cumhuriyeti Verhovna Radası Sür-

günden Dönen Vatandaşlar ve Milliyetlerarası İlişkiler Daimi Komisyonu Başkanı Remzi İlyas da törende hazır bulundu. Romanya, Türkiye, Kanada, Rusya, Ukrayna ve Almanya Kırım Tatar diasporasından binlerce temsilci de matem alanında yer aldılar.

Miting konuşmasında Kırimoğlu, Kırım Tatar halkının toprak meselesinin adil şekilde çözülmesinin çok zor olduğunu dile getirdi. Leonid Pilunskiy’in konuşmasını Kırım Tatarca yapması gözlerden kaçmazken Dünya Kırım Tatar Kongresi Başkanı Refat Çubar, Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve T.C. Devlet Bakanı Faruk Çelik’in yas mesajı gönderdiğini belirtti. Verhovna Radası Başkanı Vladimir Konstantinov Kırım Tatarların sorunlarının anlaşarak çözüleceğini, Kırım Tatarlarının da desteklediği önceki Ukrayna yönetimi dön-

minde ele alınan sorunları yeni yönetimin çözmeye başladığını dile getirdi.

Mitingin sonunda kabul edilen bildiriye; Kırım Tatarların haklarının iadesini içeren yasaların olmasının Ukrayna parlamentosunun, halka keyfi davranışta bulunmasına, halkın siyasi, sosyo-ekonomik ve manevi gelişim hakkını görmezden gelmesine yol açtığı belirtiliyor. Bildiride, Avrupa ve uluslararası toplulukların Kırım Tatar halkının devam eden trajedisine kayıtsız kalmaması gerektiği, en yakın zamanda Avrupa ve uluslararası teşkilatların himayesi altında Kırım Tatar halkının haklarının iade edilmesi ve halkın Ukrayna’da gelişeceğine dair garanti verilmesi konularının ele alınacağı özel uluslararası forumun yapılması gerektiği yer alıyor.

(*) Mustafa Abdülcemil Kırimoğlu’nun 18 Mayıs 2010 tarihli mitingdeki konuşmasından alınmıştır.

Kırım Tatarları 66 Yıldır Sürgün’de

Bugün 18 Mayıs 2010...

Kırım Tatarlarının topyekûn sürgüne gönderilmesinin 66. Yıldönümü.

18 Mayıs 1944 tarihinde, Sovyet rejimi Kırım Tatarlarını vatanları Kırım’dan kopararak topyekûn sürgüne gönderdi. İnsanlık tarihinin en büyük katliamlarından birinin yaşandığı bu büyük sürgün sırasında Kırım Tatarları nüfuslarının yarısını kaybettiler. Aileler parçalandı, bebekler annelerinden ayrı düştüler. Hayvan kantarlarında balık istifi sürgüne gidenlerden yollarda ölenlerin bugün mezarları bile yok.

Bugün 18 Mayıs 2010...

Kırım Tatarlarının bir kısmı vatanlarına dönebilmiş. Ancak 200 bine yakın Kırım Tatarı hâlâ SÜRGÜN’de. SÜRGÜN hatıraları yazılmaya devam ediyor. Vatanlarına dönebilenler ise diş ve tırnakları ile Kırım’a tutunmaya, vatana diktikleri fidanları yeşertmeye çalışıyorlar. Onları vatandan kopartma amaçlı baskılar ve tecavüzler ise devam ediyor.

Kırım Tatarlarının sürgünü bir soykırımdır ve bu soykırım bugün dahi devam ediyor.

Dünyanın bütün insanî kuruluşlarını bu soykırıma son verme yönünde gayret göstermeye, Sovyet rejiminin mirasçısı devletleri Kırım Tatarlarına yapılan haksızlığın sonuçlarını ortadan kaldırmaya, vicdanında hak ve adalet duygusu olanları Kırım Tatarlarına destek vermeye davet ediyoruz.

Sürgünlükte ölen bütün Kırım Tatarlarının ruhları şâd, mekânı cennet olsun.

Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Merkezi

Bahçesaray ile Bursa Şehri Kardeş Oldu

Bursa'da yaşayan 2,5 milyondan fazla insan kendini Kırım ve Bahçesaray ile kardeş sayıyor. Bursa'nın gücünü Kırım ve Bahçesaray'ın gücü kabul edin.

• Burak ATMACA

Kırım Tatar Milli Meclis Başkanı ve Ukrayna Milletvekili Mustafa Abdülcemil Kırımoglu ve beraberindeki heyet, Bahçesaray Belediyesi ile Bursa Büyükşehir Belediyesi arasında Kardeş Şehir Protokolü imzalamak üzere Bursa'ya geldi.

Kırım'ın Bahçesaray şehri ile Türkiye'nin Bursa şehri arasında kardeşlik anlaşması imzalandı. Anlaşmanın imzalanması amacıyla Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Mustafa A. Kırımoglu önderliğindeki Kırım heyeti, 18 ile 20 Şubat tarihleri arasında Bursa'yı ziyaret etti.

Kırım'dan gelen heyette Kırım Tatar Milli Meclisi (KTMM) Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırımoglu, Bahçesaray Valisi İlmi Umer, Bahçesaray Belediye Başkanı Aleksandr Taryanik, QHA Genel Koordinatörü ve KTMM Türkiye Danışmanı İsmet Yüksel, KTMM Başkan Yardımcısı ve Bahçesaray Kırım Tatar Yerel Meclisi Başkanı Ahtem Çiygöz yer aldı.

Kırım'dan gelen heyet, ziyaretin ilk günü olan 18 Şubatta Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusu Osman Gazi ile babası Ertuğrul Gazi'nin türbelerini ve Haraççioğlu Medresesi'ni ziyaret etti. Kırım heyeti, medrese gezisinden sonra şehir merkezinde bulunan Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk anıtına çelenk bıraktı; sonrasında Bursa Valisi Şahabettin Harput ve Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkanı Recep Altepe ile görüştü.

Vali Şahabettin Harput, konuşmasında, "Bu ziyaret Bursa ile Kırım ve Bahçesaray arasında güzel ilişkilerin gelişmesine kapı açacak. Bursa'da yaşayan 2,5 milyondan fazla insan kendini Kırım ve Bahçesaray ile kardeş sayıyor. Bursa'nın gücünü Kırım ve Bahçesaray'ın gücü kabul edin. Kırım'ın güzelliklerini görmek için sabırsızlanıyoruz. Kırımoglu ile ben 1996'da Kırıkkale valisi iken tanışmıştık. Yıllar sonra, 14 sene sonra, kendisini daha genç gördüm." dedi.

Kırımoglu ise Kırım Tatarları ile Türkiye arasında sadece bir akrabalık olmadığını, iki milletin aynı kökenden geldiklerini kaydetti. Kırımoglu, "Osmanlı'ya bağlıydık ama bize topraklarımız işgal edildikten sonra ve 1944 yılındaki sürgünden sonra mektuplaşmak bile yasaklandı. Biz yeniden vatanımıza döndük ve eski bağlarımızı yeniden kurmaya çalışıyoruz. Kırım'ın eski başkenti Bahçesaray gibi Bursa da Osmanlı'nın ilk başkenti. Yeniden kardeşlik kurduğumuz için mutluyuz. Bahçesaray, Bursa kadar nüfusa sahip olmasa da manevi bakımdan Bahçesaray, Kırım'ın merkezi. Bundan sonra kardeşlik bağlantılarımız artacak. Bahçesaray nüfusu az olsa da bizim tarihimiz Bursa gibi zengindir. Ben de sizi Kırım'a davet ediyorum." diye konuştu.

Kardeş şehir protokolü, 18 Şubatta Almira Otel'de düzenlenen tören ile imzalandı. Törene, Devlet Bakanı Faruk Çelik, Bursa Valisi Şahabettin Harput, Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırımoglu, Bahçesaray Valisi

İlmi Umer, Bahçesaray Belediye Başkanı Oleksandr Taryanik, MHP Genel Başkan Yardımcısı İsmet Büyükataman ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe katıldı. Bahçesaray ile Bursa arasındaki kardeşlik anlaşmasını Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe ve Bahçesaray Belediye Başkanı Aleksandr Taryanik imzaladı.

Protokole göre iki kent arasında kültür, eğitim, turizm, ticaret alanlarında işbirliği yapılacağını anlatan Kırımoğlu, "Biz zaten kardeşlik, bu protokol bizim ilişkilerimizi daha da güçlendirecek. 2.5 milyon nüfusu olan Bursa ile 100 bin nüfusu olan Bahçesaray aynı büyüklükte elbette değildir. Ama kardeşlik kardeşliktir. Burada sayı çok önemli değildir." diye konuştu.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe ise bu protokolle Bursa ile Bahçesaray arasında güzel işbirliklerin olacağını, Bahçesaray ve Kırım'a ellerinden gelen her türlü yardımı yapmaya hazır olduklarını ifade etti. Altepe, bugüne kadar Balkanlarda tarihi ve kültürel mirasın ayağa kaldırılması yönünde önemli çalışmalar yaptıklarını belirterek bundan sonra Kırım bölgesine de bu tür yatırımlar yapacaklarını kaydetti.

İmza töreninden sonra Devlet Bakanı Faruk Çelik de bir konuşma yaptı. Çelik, "Bir taraftan Kırım Tatarlarıyla aramızdaki kardeşlik, dostluk ilişkilerimizi geliştirirken Ukrayna ile de ilişkilerimizi aynı ölçüde, komşu iki ülkeye yaraşır bir şekilde sürdürüyoruz. Bundan sonra da aynı hassasiyet içerisinde bu ilişkilerimizi sürdüreceğiz." diye konuştu. Bakan, konuşmasının devamında TİKA'nın yaptıklarından ve yapacaklarından bahsetti.

Konuşmalardan sonra Devlet Bakanı Faruk Çelik ile KTMM Başkanı M. Abdülcemil Kırımoğlu arasında görüşme yapıldı. Görüşmeye, KTMM Türkiye Temsilcisi Zafer Karatay, QHA Genel Koordinatörü ve KTMM Türkiye Danışmanı İsmet

Yüksel ve Derneğimizin Bursa Şubesi Başkanı Adnan Süyen katıldı. Bunun yanı sıra görüşmeye Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan da telefon vasıtasıyla katıldı. Erdoğan, Ukrayna'nın yeni Cumhurbaşkanı Viktor Yanukoviç'in 25 Şubatta yapılacak yemin törenine katılacağını söyledi. Türkiye tarafı, görüşme sırasında Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu'nu 27 Şubatta düzenlenecek törenle İstanbul'da açılacak Yurtdışı Türkler Başkanlığı'nın açılış törenine davet etti.

İkinci günde Bursa Ticaret ve Sanayi Odasını ziyaret eden Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Kırımoğlu, Türk işadamlarını stratejik öneme sahip Kırım'a yatırım yapmaya davet etti. Kırım'ın stratejik önemini olduğunu, Rusya ve bazı Balkan ülkelerinin gözlerini buraya diktiğini dile getiren Kırımoğlu, Türkiye'nin yeteri kadar ilgi göstermediğini söyledi. Kırım ve Bahçesa-

ray'ın birçok eksikliği bulunduğunu anlatan Kırımoğlu, Bursalı işadamlarını buralara yatırım yapmaya çağırdı. Heyet, Kırım Tatar asıllı Bursalı işadamlarının davetiyesi üzerine aynı gün Uludağ'ı ziyaret etti. Uludağ'da heyeti Ulukardeşler

Oteli sahibi, Kırım Tatar asıllı işadamı Ferruh Ulukardeşler karşıladı. İlk defa kayak yapmasına rağmen bunu çok iyi beceren Kırımoğlu herkesi şaşırttı. Akşam saatlerinde Derneğimizin Bursa Şubesi, heyetin ziyareti dolayısıyla Gönlü Ferah Oteli'nde yemek verdi. Yemekte Asiye Sale ve Edip Bahçesaraylı gibi Kırım Tatar şarkıcılar konser verdi.

Bahçesaray, 1995 yılında Kastamonu'yla, 2007 yılında Ceyhan'la ve 2008 yılında İstanbul'un Üsküdar Belediyesi ile kardeş oldu. Bursa'nın ise Nikolayev ve Vinnitsa olmak üzere Ukrayna'da 2 kardeş şehri var.

Kırım heyeti, 20 Şubatta Kırım'a dönmek üzere yola çıktı. Yolda heyet için kahvaltıyı Çiftlikköy Belediye Başkanı Metin Dağ verdi. Kahvaltıya Çiftlikköy Kırım Tatar Kültür ve Yardımlaşma Derneği üyeleri katıldı. Kırım heyeti, aynı gün Kırım'a geri döndü.

Tarak Tamgalı Gökbayrak

1917 yılında kurulan Kırım Demokratik Cumhuriyeti'nin de milli bayrağı olarak Tarak Tamgalı Gökbayrak kullanılmıştır. Kırım Demokratik Cumhuriyeti'ni ilan edecek olan ve 9 Aralık 1917 tarihinde açılan I. Kırım Tatar Milli Kurultayının açılış günü münasebetiyle Kırım'ın bütün şehir, kasaba ve köylerindeki Kırım Tatar daireleri, evleri ve sokakları Tarak Tamgalı Gökbayraklarla süslenmişti.

• Tuncer KALKAY

Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde olan kumaş, bayrak olarak tanımlanmaktadır. Bayrağın değeri pamuk, atlas ve ipekten yapılmasına bağlı olmayıp temsil ettiği milletin kıymeti ile ölçülür. Bayrak bir milletin varlığının ve bağımsızlığının sembolü, tarihinin hatırasıdır. Devletin hâkimiyetini, bağımsızlığını ve şerefini temsil ettiği için bayrağa saygı gösterilmesi gerekir.

Kırım Tatarlarının milli bayrağı; Türklüğü temsil eden gök mavisi zemin üzerinde yer alan ve binlerce yıllardan beri çeşitli Türk boylarında da kullanılagelen üç dişli ve altın sarısı rengindeki "Tarak Tamga"dan oluşmaktadır.

Türk boyları ve kabileleri, kendilerine ait olan ve birbirinin aynısı olmayan tamgaları ile hayvanlarını ve eşyalarını işaretleyerek mallarının aidiyetinin belli edilmesini sağladılar. Bu tamgalar aynı zamanda başbuğların hükümlerini sembolleliydi. Her Türk boyunun kendini

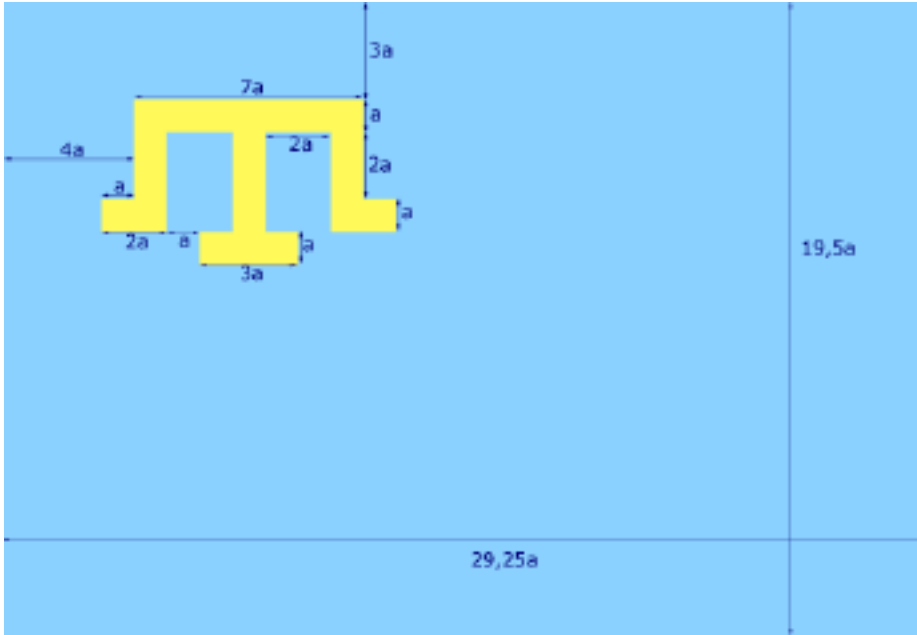
simgeleyen ayrı bir tamgası bulunmaktaydı. Bu tamgalar mühür gibi kullanıldıkları gibi, mezar taşlarına da kazınarak nesilden nesile bin yıllar boyu aktarılmıştı.

Kırım Tatar Milli Bayrağı'nda yer alan Tarak Tamga'nın, çeşitli Türk boylarında özellikle Kırım'da görülmekle birlikte, anlamı hakkında çeşitli rivayetler bulunmaktadır. Bugünkü hali ile Tarak Tamga, Kırım Hanlığı'nda ortaya çıkmaktadır. Kırım Hanlığı'nın başşehri olan Bahçesaray'da bulunan Hansaray'ın bazı giriş kapıları ve duvarlarında da "Tarak Tamga"lar görülmektedir.

Kırım Hanlığı'nda; Han'ın yanında Kalgay ve Nureddin'in yönetimde önemli etkileri bulunmaktaydı. Kalgay, Han adayı, veliaht anlamında olup Han'ın kardeşleri ya da oğulları

Ölüm cezası ile yetki yalnız Han'a aitti. Han savaşlarda bulunmadığı zamanlarda orduya Kalgay komuta ederdi. Hanların, Hansaray'ına karşılık, Kalgay'ın Akmescit civarında, Salgır nehri kenarında büyük ve geniş bahçeli sarayı vardı. Kalgay adayı, ikinci veliaht anlamında olan Nureddin'in, veziri olmakla birlikte divanı yoktu. Dava göremez ve karar veremezdi. Bahçesaray şehri civarında kendine özgü sarayı bulunmaktaydı.

Tarak Tamga'daki üç dişin, Kırım Hanlığı'ndaki bu üç gücü gösterdiği; tarağın orta dişini Han'ın, sağ dişini Kalgay'ın, sol dişini ise Nureddin'in temsil ettiği rivayet edilmektedir. Bir başka rivayette ise, "Tarak Tamga"nın terazi şekli ile adaleti temsil ettiği, böylelikle de Kırım Hanlığı'nın adil olduğu anlatılmaktadır.

Ölçüleri belirtilmiş standart Gökbayrak (*)

arasından, Han tarafından tayin edilirdi. Devlet idaresinde en yüksek mevkide Han, onun altında Kalgay bulunurdu. Kalgay'ın özel veziri, memurları ve divanı vardı. Kalgay ve divanı ölüm cezası dışında önemli yargılama yetkisine de sahipti.

1917 yılında kurulan, Kırım Demokratik Cumhuriyeti'nin de milli bayrağı olarak Tarak Tamgalı Gökbayrak kullanılmıştır. Kırım Demokratik Cumhuriyeti'ni ilan edecek olan ve 9 Aralık 1917 tarihinde açılan I. Kırım Tatar Milli Kurultayının açılış

günü münasebetiyle, Kırım'ın bütün şehir, kasaba ve köylerindeki Türk-Tatar daireleri, evleri ve sokakları Tarak Tamgalı Gökbayraklarla süslenmişti.

Vatan Kırım'ın Akmescit şehrinde 74 yıl aradan sonra toplanan II. Kırım Tatar Milli Kurultayında da Gökbayrak, milli bayrak olarak Kurultay salonlarına asılmıştı. 26-30 Haziran 1991 tarihleri arasında toplanan II. Kırım Tatar Milli Kurultayının, 30 Haziran 1991 tarihli oturumunda kabul ettiği "Kırım Tatar Halkının Milli Bayrağı ve Milli Marşı Hakkındaki Kararı" aşağıdaki gibidir:

"1917 senesi kurultayının varisleri olarak ve Kırım Tatar halkının milli devlet kurumu ananelerini devam ettirerek kurultay karar vermiştir:

1- Kırım Tatar halkının milli bayrağı, direğe bağlanan, kenarında üst tarafta altın tamgası olan dört köşeli gökmaavidir. Bayrağın eninin boyuna oranı $1/2$ 'dir.

2- Kırım Tatar halkının milli marşı Noman Çelebi Cihan'ın 'Ant Etkenmen' adlı eseridir.

3- Kırım Tatar halkının Meclis'ine milli bayrak ve marşın kullanma yönetmeliğini onaylama yetkisi verilmiştir."

Kırım Tatar bayrağı olan Gökbayrakın, gök mavisini zemin üzerinde sol üst köşeye yakın bölümünde sarı renkli tarak tamga bulunmaktadır. Gök mavisinin internet renk kodu olarak "#6495ED", tarak tamganın internet renk kodu olarak "FFFFoo" kullanılması daha sağlıklı sonuç vermektedir (**).

(*) <http://www.vatankirim.net>

(**) <http://www.qirimtatar.info>

Kırım Tatarları, Avrupa Parlamentosunda

“Ukrayna'nın demokratik güçleri, 23 Ekim 2008'de Sovyet rejimi tarafından organize edilen suni açlığı insanlığa karşı işlenen bir suç olarak kabul eden bildiriye büyük memnuniyetle kabul etmişti. Avrupa Parlamentosunun da Kırım Tatar halkının soykırımına ve ardından 50 yıllık gurbet hayatın geçtiği sürgüne benzer şekilde kıymet vermesi bu millete karşı adaletin yenilenmesi davasında büyük adım olurdu.”()*

• QHA

7 Mart 2010 tarihinde, Temsil Edilmeyen Halklar Örgütü'nün desteğiyle (UNPO) Avrupa Parlamentosunda(AP) göç ve mülteciler üzerine oturum, Kırım Tatarları'nın vatana dönüşlerinin 20. yılı şerefine düzenlendi. Litvanyalı milletvekili Leonidas Donskis'in başkanlığında yapılan oturuma Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı, Ukrayna Parlamentosu milletvekili Mustafa Abdülcemil Kırımoglu da katıldı.

Kırımoglu, konuşmasında Ukrayna-Avrupa Birliği ilişkilerinde Kırım Tatar halkının problemlerinin göz önünde bulundurulmasının önemini altını çizdi ve bu sorunların

ilişkilere dahil edilmesinin gerekliliğini savundu. Kırım Tatarlarının vatanları Kırım'da yaşadıkları problemler ve bu problemlerin çözümü için yapılması gerekenler üzerinde durdu. Eski Sovyet yönetiminin sadece Kırım Tatarlarına değil benzer saldırıları Ukrayna'ya ve onun halkına uyguladığını hatırlatan Kırımoglu, Kırım Tatarlarının sürgününün tanınmasının zaten Rusya yanlısı medya tarafından kötülene Kırım Tatarlarının haklı mücadelesinde çok önemli bir adım olacağını ve Ukrayna'da demokrasinin güçlenmesine yardım edeceğini söyledi.

(*) Mustafa Abdülcemil Kırımoglu'nun oturumdaki konuşmasından alınmıştır.

Ahmet Davutoğlu'nun Kırım'ı Ziyareti

“Kırım Tatarlarının kendi topraklarında barış ve iskan içinde yaşamaları gerekir. Bunun için Kırım Tatar çocuklarının milli ruh içinde yetiştirilmesi, bunun için ise kaliteli eğitim lazım.”()*

• QHA

Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, 6 Mayıs'ta Kırım'a yaptığı ziyaretinde Karasubazar (Belogorsk) bölgesi Zuya kasabasında TİKA tarafından yaptırılan Kırım Tatar Milli Mektebinin resmi açılışını Karasubazar Vali Yardımcısı Akim Çolaha ile birlikte yaptı. Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı ve Ukrayna Milletvekili Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu ile birlikte okula gelen Davutoğlu'nu kasaba halkı samimi bir şekilde karşıladı.

Çolahayev, Davutoğlu'na 15 yıl önce eski anaokulu binasını Kırım Tatar Milli Mektebini haline getirmek için yaptıkları çalışmalardan bahsetti. Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu, Kırım'daki eğitim sorunlarını dile getirdi ve Davutoğlu'na yardımları dolayısıyla teşekkür etti.

Kırımoğlu'ndan sonra konuşma yapan Davutoğlu, damadının Kırım

Tatarı olduğunu, bundan dolayı her Kırım Tatar çocuğunu kendi torunu gibi gördüğünü söyledi. Davutoğlu, Türkiye'nin Kırım Tatar halkına yardım etmeye devam edeceğini ve gelecekte Kırım'da faaliyet gösteren Kırım Tatar milli mektebinin sayısının 50'lere-100'lere yükseltilmesine destek sağlayacağını söyledi.

Davutođlunun Kırım'daki temasları sırasında Hansaray'ı ve Zincirli Medrese'yi gezdi. İsmail Gaspıralı'nın Batı tarzında eğitim veren ilk Usul-ü Cedid mektebini de ziyaret etti. Gezide Davutoğlu'na Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu da eşlik etti.

Davutoğlu ve heyeti Sivastopol'de bulunan, 1853-1856 tarihlerinde gerçekleşen Kırım Savaşı'nda şehit düşenlerin anısına dikilen anıta çelenk bıraktı. Rus donanmasının Sivastopol'de kalma süresinin 25 yıl uzatılmasıyla ilgili sorulara, Türkiye'nin isteğinin, Karadeniz'in barış, istikrar ve refah alanı olması yönünde olduğunu belirtti.

Kırım ziyaretinin son bölümünde Davutoğlu, Türkçe eğitim verilen Akmesic Uluslar Arası Okulu'na ziyaret gerçekleştirdi ve okul öğrencilerinin kendisi için hazırladıkları konser programını izledi.

(*) Ahmet Davutoğlu'nun ziyaret sırasındaki konuşmasından alınmıştır.

Yurtdışı Türkler Başkanlığı

Yurtdışı Türkler Başkanlığının hedefleri arasında soydaş ve akraba topluluklar ile sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi, AB projelerinin haricinde kamu kurum ve kuruluşlarında eğitim görülebilmesi, yurtdışından eğitim ve öğretim için gelen soydaşlarımızın eğitim süreçlerinin başarılı bir şekilde sonuçlandırılması da var.

• Nail AYTAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 21.02.2010 tarihinde sunulan bir kanun tasarısının kabulü ile “Yurtdışı Türkler Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri” hakkındaki kanun tasarısı kabul edildi. Bu kanunun genel gerekçeleri arasında yurt dışında yaşayan sayısı 5 milyonu aşan vatandaşların iş ve işlemlerinin gerçekleştirilmesinde dağınıklığın ve farklı kurumlar tarafından takip edilmesi sebebiyle oluşan koordinasyonsuzluğun giderilmesi düşünülmüş. Kurumlar arası farklı yorum ve yetki

tartışmasının giderilmesi de kurumun amaçları arasında görülüyor. Bu durumun Türk dünyası ve akraba toplulukların iş ve işlemlerinde de görülmesi TİKA'ya yardımcı olacak böyle bir kurumu zorunlu kılıyor.

TİKA'nın teknik ve kalkınma yardımlarının dışında yapacağı diğer çalışmalar soydaş ve akraba topluluklarının yaşadığı bölgelerde icraî görev yapmayan, ancak kamu kaynaklarının ortak hedefler çerçevesinde harcanmasını sağlayacak politikaların oluşturulması, hedefe yönelik olarak kullanılmasını sağla-

mak ve kurumlar arasında koordinasyon görevini yürütmek bu kurumun görevleri arasında olacak. TİKA ve diğer bakanlıklarca soydaş ve akraba toplulukların yaşadığı bölgelerde yapılacak faaliyetlerin belirli hedef ve önceliklere göre yapılması için planlama ve koordinasyon görevini bu kurum üstlenecek. Kurumun stratejik yönetim anlayışını benimseyen ve sonuç odaklı çalışma prensibi kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını da sağlayacak.

TİKA'nın yaptığı faaliyetler incelendiğinde geçmiş yıllarda en fazla neredeyse bütçesinin %65'inin Afganistan için harcadığı görülüyor. Bu planlamanın mutlaka mantıklı bir açıklaması vardır ve dindaşımız Afganistan'a yardım mutlaka yapılmalıdır. Bu noktada şu değerlendirmeyi yapmak bence daha doğru olacaktır. Afganistan'da insanlar etnik soykırımı mı uğradı, yok edilmeye mi çalışılıyorlar, ülkede yaşayan diğer etnik gruplar baskı mı kuruyor, siyasi olarak temsil edilmiyorlar mı, dillerini kaybetme noktasına mı geldiler, dinlerini yaşamada sıkıntı mı çekiyorlar? Kırım Tatarlarına gelince durum hiç de iç açıcı değil. Kırım Tatarları defalarca yok edilmek için soykırımı uğratıldılar, sürgünler yaşadılar, Rus baskısı her alanda kendini hissettiriyor, Kırım Tatarları artık ana dillerini konuşamaz hale geldiler, siyasi ve sosyal alanda neredeyse hiç temsil edilmiyorlar, dinlerini yaşamakta ise çok büyük zorluklar yaşıyorlar.

Kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli, Başbakanlığa bağlı faaliyet gösterecek olan "Yurtdışı Türkler Başkanlığı", TİKA'dan sonra Türk Dünyasına hizmet etmede önemli bir kurum olacak. Kurum içerisinde bu hizmetleri yerine getirecek teşki-

lat yapısının kurulması, uyulması gereken standartlar, ülke ve bölge masalarının kurulması, bütçe ve denetim şekilleri ile yetki, sorumluluk hususları da kanunda ayrıca belirlenmiş.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından yurtdışına çeşitli vesilelerle gidip o bölgelerde yerleşenlerin problemleri ile soydaş ve akraba topluluklar olarak ifade edilen milletlerin problemleri çok paralellik göstermese de çözüm yolları olarak mutlaka ortak noktalar bulunacaktır. Henüz birinci kuşağı hayatta olan Türkiye'de doğup büyümüş, okula gitmiş, daha sonra çoğunluğu Avrupa ülkelerinde işçi olarak çalışmaya giden vatandaşlarımızın çocuk ve torunlarının Türkçeyi doğru düzgün konuşamamaları, dertlerini aksanlı, karışık bir Türkçe ile ifade etmeleri, Türkiye'de uyum problemi yaşadıkları hemen hemen hepimizin şahit olduğu olaylardandır. Bu vatandaşlarımızın buldukları ülkelerin vatandaşlığını kabul etmeleri, askerlik meselesi, sosyal güvenlik meselesi, Türk kültürü ve İslam dinini öğrenip yaşayabilme gibi problemleri için özel politikalar geliştirilmeli ve bilimsel verilerle yola çıkarak çözümler üretilmelidir. Bu vatandaşlarımızı kendi başlarına bırakmak, onlara sahipsizlik duygusunu yaşatmamak gerekir.

Türk dünyası veya akraba, soydaş topluluk olarak tanımladığımız gruplar içerisinde de sağlıklı bir planlama ve analiz yapılmalıdır. Devleti olan, kendi dili ve kültürünü yaşatabilen Kazak, Kırgız, Özbek, Azeri, Türkmen milletleri ile Kırım Tatarlarını, Irak Türkmenlerini, Doğu Türkistan Uygurlarını, Balkan Türklerini aynı kefedede değerlendirmek yanlış olacaktır.

Devleti olan Türk milletleri ile Türkiye Cumhuriyeti her ortam ve şartta ilişki kurup işbirliği yapabilir fakat onlardan daha zor durumda olan ve neredeyse yok olma noktasına gelen Türk milletleri özel bir program ile değerlendirilmelidir. Burada öncelikler ve tercihler yapılırken daha sağlıklı değerlendirmelere ihtiyaç vardır.

Kırım'daki eğitim sorununa değindiğimizde görüyoruz ki, Kırım Tatar çocuklarının büyük kısmı Milli Mektebe gidemiyor. Yapılan araştırmalar Kırım'da en az 200 Milli Mektep daha yapılırsa bizim çocuklarımız ana dillerinde eğitim alabilecekler. Bu okulların eğitim ortamlarından ve kalitesinden bahsetmiyorum bile. Kırım Hanlığı ve sonrasında 1500'ün üzerinde cami ve mescit bulunan Kırım'da bugün 150 tane cami ve mescit hizmet verebiliyor ve buraların kontrolü de neredeyse yetmiş iki milletin kontrolünde. Bu camilerde Hizb-ut Tahrir'den tutun da Ürdün, İran, S.Arabistan ve istihbarat örgütlerine kadar çok çeşitli parmaklar var. Kırım Müftülüğü ise çaresiz ve beş parasız çözümler üretmeye ve hizmet vermeye çalışıyor.

Bu örnekleri arttırıp çoğaltmak mümkün ama amacımız bu değil. Yeni kurulma aşamasındaki "Yurtdışı Türkler Başkanlığı" teşkilatının amacına uygun örgütlenip bu değerlendirmeleri yapabilecek nite-likte çalışmasıdır. Bu teşkilatın öncelikle bir bilgi bankası kurup stratejik hedefler koyması gerekir. Bu kurum aynı zamanda bir "think tank" kuruluşu olarak çalışmalıdır. Herkesin her konuyu bilmesini beklemiyoruz ama niyet halis olunca ameller de ona göre iyi oluyor.

Ölümünün 92. Yılında Noman Çelebi Cihan

*Ay, munarıñ sil yüziünden, menden ışıq qızğanma.
Men bir ğarip yolcu edim, qaldım qara dağlarda.
Yol şaşkırdım, küñ aşkırdım, sağa baqıp ağlar da.
Ah çekemen. Aç yüziñni, meni yaman köz sanma! (*)*

• Meryem BAŞKURT

“Milletimiz adildir. O, yalnız özünü düşün-
genlerden, yalnız öz
saadeti için çalışqanlardan degildir.
O ürüyetni ve cumhuriyetni sever.
Öz uquqını ne derece muqaddes ta-
nısa, digerleriniñ uquqını da o de-
rece taqdirler...” diyerek milletini en
güzel şekilde tasvir eden, Kırım

Müslümanları Merkezi İcra Komitesi Başkanlığı, Kırım Müftülüğü ve 1917 yılında kurulan Demokratik Kırım Tatar Cumhuriyetinin Başkanlığı görevlerinde bulunan, Kırım Tatarlarının Milli Marşı “Ant Etkenmen”in de yazarı olan Noman Çelebi Cihan, şehit edilışinin 92. yıldönümünde, Eskişehir’de tertip edilen şiir günleri programında, şair yönü sergilenerek anıldı.

Derneğimiz Genel Merkezinin organizasyonu ve Eskişehir Kırım Türkleri Kültür, Yardımlaşma ve Spor Kulübü Derneğinin ev sahipliğinde yapılan Şiir Günleri, hem dernekler arası iletişimi pekiştirmek hem de Kırım Tatarcanın edebi bir dil olduğunu insanlara gösterebilmek amacıyla 20 Şubatta Eskişehir’de Odunpazarı Belediyesi ÖMEK Salonu’nda düzenlenen bir programla şiir severlerle buluştu. Eskişehir’de yapılan programın Noman Çelebi Cihan’ın ölüm yıldönümü haftasına denk gelmesi sebebiyle program Noman Çelebi Cihan’ı anma toplantısı olarak dü-

zenlendi. Programda Noman Çelebi Cihan'ın şiirlerinin yanı sıra Bekir Sıdkı Çobanzade, Hamdi Geraybay, Mehmet Nuzet, Mehmet Niyazi, Yunus Kandım, Eşref Şemizade, Şevki Bektöre, İsmail Bey Gaspıralı, Abdullah Lâtifzade, Bilâl Mambet ve Şakir Selim'den şiirlere de yer verildi. Şiirler her iki derneğin üyeleri tarafından okundu.

Program, bir Fatıha süresi boyunca saygı duruşunun yapılması ve ardından İstiklal ve Ant Etkenmen milli marşlarının okunmasıyla başladı. Açılış konuşmalarını Genel Merkezi temsilen Yönetim Kurulu üyesi Oya Deniz Çongar Şahin, Eskişehir derneği adına da Ertuğrul Karay yaptı. Genel Merkezi temsilen Başkan Yardımcısı Namık Kemal Bayar, Veznedar Mustafa Şahin ve Yönetim Kurulu üyesi Şükrü Bilgili programa katıldılar. İki kardeş derneğin bağlarının kuvvetlenmesi açısından çok önemli bir adım niteliği taşıyan program, Eskişehir Derneği Başkanı Mesut Ö'ün kapanış konuşmasının ardından sona erdi.

Program sonrasında her iki derneğin gençleri Eskişehir'i dolaşmaya çıktılar. Şehirler farklı olsa da aynı amaç doğrultusunda sarfedilen çaba gençleri birleştirmeyi başarmıştı. 13 Ekim 2009'da açılan ve Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırımoglu'nun isminin verildiği Kırım Evi, gençler tarafından ertesi gün ziyaret edildi. Program sayesinde birlikte iş yapmanın ve vakit geçirmenin önemini farkederek gençler, birbirlerine bir daha bir araya gelme sözü vererek ayrıldılar.

Canköy yakınlarındaki Sonak köyünde 1885 yılında doğan Noman Çelebi Cihan, ilk olarak köy mektebinde, daha sonra da Akçora ve Zircirli Medrese'de okudu. 1906'da

arkadaşlarıyla birlikte "Vatan" isimli gizli bir cemiyet teşkil etti. Bu dönemde ilk şiirlerini yazmaya başladı. 1914 yılında 1. Dünya Savaşı'nda cepheye giderek savaşmak zorunda kalan pek çok Kırım Tatarından biri

meti tarafından yakın takip altına alınan Çelebi Cihan, bu dönemde "Bastırıq" şiirini yazar:

"Ay kidi tatar yaşları, oqumaylar!
Oqusalar kimseden kem kalmaylar.

BASTIRIQ

Dört taş duvar, en töbede bir kiçkene pencere.
İçke, demir çabaqlardan ışıq tuvul, dert kire.
Er köşede dım kölgeler, yeşil küfler köpüre.
Yataq – tahta. Yemek – fena. Yerden suvuq üfüre.

Hizmetçi de her kün bunı suvlap suvlap süpüre.
Kimerde bir anaynı da sögüp sala köz köre.
Aqşamlar bu qara üyge qara perdeler kere.
Yañğızlıqlar yañğız canğa canlı tüşler köstere.

Ğarip yürek çabalana, tenler, tükler ürpere.
Tez bu gönül haraplanıp alçala bomboş yere.
Nöbetçiler gece-gündüz qarap, cürüp teşkere
Qapıday avur kilitni er saat dört beş kere.

Bu, kölgeli, qardan suvıq kilitli qara mezarğa
Yamandan bek, ille yahşı insan köp kire.
Kırgenden soñ, işler belli; tura tura ya çürüy,
Ya da haqsız azaplarğa dayanalmay delire.

olan Noman Çelebi Cihan, istasyona kendisini yolcu etmeye gelen arkadaşlarının yanında lokomotif tamir deposuna yaklaşıp sol bileğinin kan damarını keser ve deponun duvarına kanıyla şu sözleri yazar:

"Savluqman qal Tatarlıq, men ketem cenkke,

Atımnıñ başı aylandı ahret betke,
Senin için yaşadım, sensiz ölsem,

Bilmem nasıl kirermen boş cenetke..."

Kırım'a dönüp geldiği sıralarda, yani 1917 yılında, Kerenskiy hükü-

İstanbulda, Parijde birinci bola,
Yaponlar da olarğa yetalmaylar."

Dizeleriyle Kırım Tatar gençlerine ne kadar çok güvendiğini ortaya koyan Çelebi Cihan'a ve tüm şairlerimize layık gençler olduğumuzu göstermeliyiz. "Ant etkenmen, söz bergenmen millet için ölmege" sözlerindeki gibi milleti uğruna son nefesini veren antlı şehidimizin torunları olmaktan gurur duyuyor, onu şehadetinin 92. yılı vesilesiyle rahmetle anıyoruz.

(* Noman Çelebi Cihan'ın Yolcu Garip şiirinden alınmıştır.

Derneğimiz 2010-2011 Yılı Faaliyet Planı

1-“MAARİF” Kırım’da Millî Eğitim’e Destek Projesi

18 Mayıs 1944 tarihinde yaşanan Büyük Sürgün’den sonra verdikleri büyük mücadele sonrasında vatanları Kırım’a dönen Kırım Tatarlarının bir millet olarak varlığını sürdürmeleri için en temel ihtiyaçları olan millî eğitimlerinin desteklenmesi projeleri bütünüdür. Proje kapsamında aşağıda başlıklar halinde sıralanan bileşen projeler hayata geçirilecektir:

- Mevcut Millî Mekteplerin Geliştirilmesi Projesi
- “Bala Bağçaları” (anaokulları) Açılması Projesi
- “Balalar Kitaphanesi” Kurulması Projesi
- Kırım Tatarca Ders Kitapları Projesi
- Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesinin Desteklenmesi Projesi
- “Kırım’da Bir Okul Yapalım” Projesi

2-Avrupa Birliği Projeleri

AB’nin Avrupa Komşuluk ve Ortaklık Programı kapsamında yer alan “2007-2013 Karadeniz Havzası Sınır ötesi İşbirliği Programı” kapsamında Derneğimiz Yönetim Kurulu üyelerince 5 adet proje hazırlanmıştır.

Türkiye, Kırım, Romanya, ve Bulgaristan’dan paydaşlar bulunarak yapılan 5 adet proje 12 Ekim 2009 ta-

rihinde sonuçlandırılarak Romanya’daki Ofise teslim edilmiştir. Bahsi geçen projelerin kabulünün Mart 2010 ayında belirlenmesi beklenmektedir. Projelerin kabulü yapıldığı taktirde uygulama aşamasına geçilecektir.

Yine bu süreçte Avrupa Birliği ve diğer kaynaklardan proje çalışmaları sürdürülecektir. AB Kültür ve Sanat Hibe Programı kapsamındaki proje çalışmalarına başlanılmıştır.

3-Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Genel Merkezi Geleneksel Makale - Şiir - Hikaye Yarışması

Günümüzde ciddi bir şekilde yok olmaya yüz tutmuş Kırım Tatarcanın konuşulan bir dil olarak varlığını sürdürebilmesi, millet olmanın asli unsuru olan dilimizin korunarak gelecek nesillere aktarılması amacıyla belli bir yaşın altındaki gençlere yönelik olarak makale, şiir ve hikayeler üretilmesini sağlamak amacıyla tertip edilmesi planlanmaktadır.

Başta Kırım olmak üzere Türkiye, Romanya, Bulgaristan gibi Kırım Tatarlarının çok sayıda yaşadığı yerlerdeki kişilerin Kırım Tatarca ve Latin alfabesi ile yazacakları, konuları organizasyon komisyonunca belirlenecek şiir, hikaye ve makaleleri ile katılabilecekleri şekilde düzenlenecektir.

4-Türkiye’ye Öğrenim için gelen Öğrencilerin Ödüllendirilmesi

Öğrencilerimizin Türkiye’deki asıl ve en önemli vazifeleri okumakta oldukları okullarından zamanında ve en başarılı derecelerle mezun olarak Kırım’a dönmeleri ve Türkiye’de öğrendiklerini vatan Kırım’a en faydalı şekilde uygulamaya başlamalarıdır.

Bu amaçla öğrencilerimizi teşvik edici bir faaliyet olarak her yıl derslerinde başarı göstererek bir sonraki sınıfa geçen öğrencilerimize ödül verilmesi, bir taraftan öğrencilerimizin başarı oranlarını yükseltmelerinde daha fazla gayret göstermelerini sağlayacak diğer taraftan da bu başarılarının ödüllendirilmesi ile motivasyonları da artacaktır

5-Sağlık Projeleri

H Kırım’da yaptırılan hastanenin işletmeye ve en kısa sürede hizmete açılması yönünde çalışmalar hızlandırılacaktır.

Diğer taraftan Kırım’da ve Türkiye’de çeşitli hastalıklara yakalanan (özellikle Kırım’da sağlık altyapısının yetersiz oluşu nedeniyle) insanların tedavilerine katkıda bulunulacaktır.

6-Kamuoyu Bilgilendirme ve Kamuoyu Sağlama Çalışmaları

Kırım'da üretilen her türlü yazılı, görsel ve işitsel kültür ürünlerine katkı sağlanması, bunların Türkiye'ye getirilerek tanıtımı, yayımı ve dağıtımının sağlanmasına çalışılacaktır.

Kırım'la ilgili günlük haberlerin takibi ve Dernek içinde sürekli paylaşım sağlanması, olaylar gündemdeyken Derneğin hızlı ve etkin bir şekilde harekete geçmesini sağlayabilecek bir yapı oluşturulmasına çalışılacaktır.

Kırım Tatarlarının haklı mücadelelerine kamuoyu desteği sağlamak amacıyla görsel ve yazılı basın ile internet kanallarının daha aktif kullanılmasına yönelik çalışmalar artırılacak olup Derneğin bülteni ve internet sitesi de bu paralelde geliştirilecektir.

7-Konut Edindirmeye Yönelik Çalışmalar

Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı Aracılığı ile 1000 adet konut Türkiye tarafından Kırım Tatarlarına temin edilmiştir. Kırım Tatarlarının

Kırım'daki konut problemlerinin çözümüne yönelik arayışlar sürdürülecektir.

8-Sürgün Yerlerinden Kırım'a Dönüşü Teşvik Çalışmaları

Kırım Tatarlarının 150-200 bin kadarı ekonomik sıkıntılar nedeniyle halen yaşadıkları sürgün yerlerinden Vatana dönememiştir. Vatana dönüş ile ilgili her türlü gecikme Kırım Tatarlarının aleyhine daha da zorlaştırıcı şekilde işlemektedir. Bu bakımdan dönüşün hızlandırılmasına yönelik arayışlarla ilgili çalışmalar sürdürülecektir.

9-Mustafa A. Kırımoğlu'nun Nobel Barış Ödülüne Aday Gösterilmesi

Ellerinden alınan haklarının iadesi için büyük mücadele veren, bu mücadeleyi zor ve şiddet kullanmadan tamamen demokratik prensipler çerçevesinde yürüten, yaşadıkları ülkelerin kanunlarına riayet eden, sadece kendi milli ve insani haklarını değil, diğer toplumların milli, dini ve insan hakları zedelendiği zaman sessiz kalmayarak, onlara da destek vererek örnek gösterilen Kırım Tatar Milli Hareketinin kazandığı saygınlıktaki yönlendirici etkisiyle pekçok kuruluş tarafından Nobel Barış Ödülüne aday gösterilen Mustafa A. Kırımoğlu'nun Nobel Barış Ödülü adaylığının desteklenmesi konusunda çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

10-Türkiye'de Yürütülen ve Uygun Görülecek Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerine Destek Verilmesi,

Bu çerçevede, LÖSEV, Kızılay, TEMA Vakfı gibi Türkiye'de önemli sosyal sorumluluk projeleri yürüten kuruluşlarla çalışmalar artırılacaktır.

11-Konferans, Panel, Sempozyum, Sohbet ve Eğitim Toplantısı ve Seminerler Düzenlenmesi

Kırım Tatarlarının tarihini, kültürünü, Kırım'da yaşamakta oldukları sorunları tanıtmak ve kamuoyuna duyurmak amacıyla bu tip akademik faaliyetlerin artırılması planlanmaktadır.

12-Halkoyunları ve Müzik Ekibi, Şiir ve Edebiyat Günleri Etkinlikleri

Kırım Tatar halkoyunları ve müziğinin tanıtılması ve yaygınlaştırılması, edebiyatının tanıtılması amaçlı etkinliklere devam edilecektir. Ekiplerin, düzenlenecek gece, gösteri, festival ve diğer etkinliklere katılımı sağlanacaktır.

13-Anlaşmalı Kuruluşlar Çalışması

Bu çerçevede Derneğimiz üyelerine hizmet amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapılacaktır.

14-İktisadi İşletme Kurulması

Derneğimize gelir getirmek üzere çeşitli ticari işler yapacak bir iktisadi işletme kurulması çalışmaları yapılacaktır.

15-İnşaatın Tamamlanması

Kırım Türkleri Kültür ve Yardım-laşma Vakfı tarafından inşaatı finanse edilen, mülkiyeti Derneğimize ait Ankara, Çankaya, Mürsel Uluç Mahallesi'nde kaba inşaatı, mantolama ve pencere işleri biten binanın tamamen bitirilerek hizmete açılması planlanmaktadır.

16-Şubelerle İlişkiler

Derneğimiz Şubeleri ile ilişkilerin artırılması ve şubelerimizin Dernek tüzüğünde belirtilen amaç ve gayeler doğrultusunda etkin çalışmalar yapabilmesini teminen Şube Başkanları ile toplantılar yapılacak, belirli bir program dahilinde Şubelerimiz ziyaret edilecektir.

17-Kültürel ve Sosyal Faaliyetler

Dernek üyeleri arasında tanışma ve kaynaşmayı sağlamak üzere yukarıdakilere ilave olarak gece, Tepreç Şenliği, geziler, yemekler ve benzeri etkinlikler yapılacaktır.

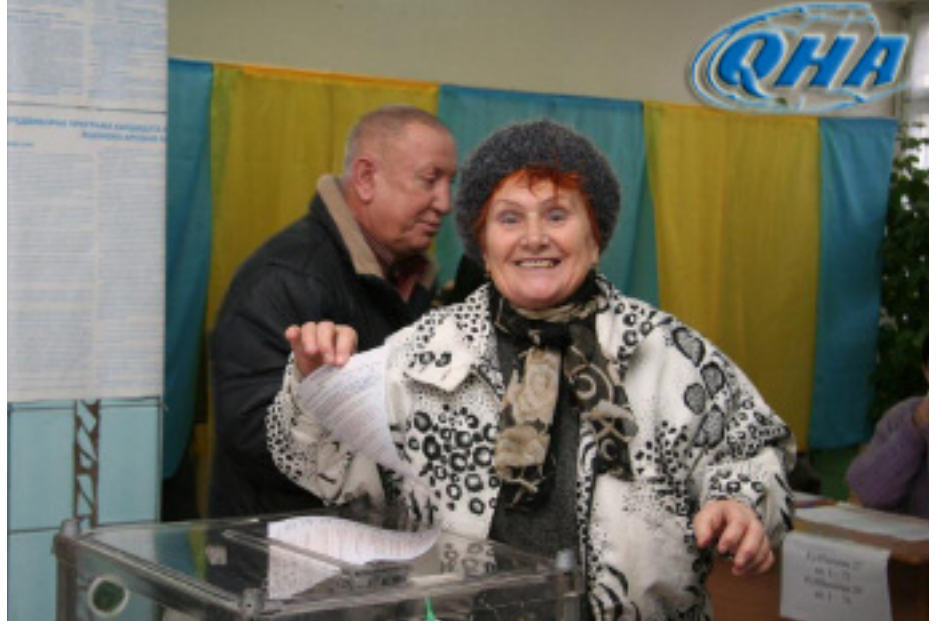
Ukrayna Cumhurbaşkanlığı Seçimleri

Kazanma ihtimalinden ziyade oy sayısını arttırmak isteyenler ise Kırım Tatarlarına çatarak karşı tarafın oyuna talip oldular.

• Nail AYTAR

Kırım'da son yıllarda hızlı bir siyasi, sosyal ve iktisadi gelişme gözleniyor. Topraklar kıymetleniyor Ruslar, Yahudiler, yeni yeni ortaya çıkan oligarklar Yaliboyu'nda büyük paralar vererek araziler, binalar satın alıyorlar. Kırım'ın pek çok yerinde yüksek binalar dikiliyor, sokakta gezen arabalar bile artık dünyanın herhangi bir yerinde görebileceğiniz arabalardan farklı değil. Turist profili değişti ve artık hizmet bekleyen müşteri profili var. Dükkânlarda satılan kılık kıyafetten tutun da yemek yiyeceğiniz yerlere kadar değişim hâkim.

Ukrayna nüfusu, Ukrayna'nın bağımsızlığını kazandığı 1991 yılında 53 milyon civarındayken taşların yerine oturması farklı etnik grupların kendi ülkelerine gitmesi neticesinde bugün Ukrayna nüfusu 46 milyon civarına düşmüştür. Ukrayna'da doğum oranının azalması gibi etkenleri de hesaba kattığınız zaman hızlı bir nüfus azalması göze çarpıyor. Ukrayna'nın bu durumda 2030'lu yıllarda nüfusunun 30 milyonlara kadar düşeceği tahminini yapanlar bile var. Kırım'da durum nasıl olur sorusu ise bizi ilgilendiren en önemli kısım. Kırım'a gelen giden nüfusun fazla olması, doğum-ölüm oranları şu an stabil bir durum yaratmış görünüyor. Şu an % 13 civarında olan Kırım Tatar nüfusu Kırım'da söz sahibi olabilmek için en

az % 25-30 seviyesine çıkmak zorunda. Sürgün yerlerinde yaşayan ve % 80'i maddi sebeplerle dönemeyen ve ilk fırsatta döneceğiz diyen 150 bin Kırım Tatarı Özbekistan'da yaşıyor. Bu vatandaşlarımıza dönüş imkânlarının yaratılması, milli-stratejik en önemli hedefimiz olmalıdır. Dönüşün maddi ve manevi şartlarının oluşturulması için elbirliği içinde çalışmak gerekiyor.

Yeni oluşan şartlar Kırım siyasetinde de kendini gösteriyor. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin birinci turunda gördük: Adayların hemen hemen hepsi Kırım'a gelerek propaganda çalışmalarına katıldılar. Kazanma ihtimali yüksek olan adaylar reel politika gereklerine göre hareket ettiler. Yuliya Timoşenko Kırım'da seçmenlerine Ukraince konuştu. Rusça konuşma taleplerini geri çevirerek seçmenlerine Ukrain milliyetçiliği mesajları verdi. KTMM Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırımoglu'na "Mustafa Aga" diye başla-

yan samimi ifadelerin bulunduğu bir mektup göndererek Kırım Tatarlarının problemlerini bildiğini, çözmek için elinden geleni yapacağını ifade etti. Mektupta Kırım Tatar Milli Meclisi ve Kurultayına hitap eden bir bölüm olmaması ve daha önceki yıllardaki zikzaklı çizgisi Timoşenko'ya şüphe ile yaklaşmayı gerektiriyor. Viktor Yanukoviç ise Kırım Tatar dilinde broşürlerle bizim seçmenlerimizin gönlünü kazanmaya çalıştı. Kazanma ihtimalinden ziyade oy sayısını arttırmak isteyen küçük partiler ise Kırım Tatarlarına çatarak karşı tarafın oyuna talip oldular. Katılımın % 60'larda kaldığı seçimlerde Rus ağırlıklı Kırım seçmeni Viktor Yanukoviç'ten yana tercihini belirtti. Timoşenko ise % 11 oy alarak Kırım'da ikinci sırayı aldı. Bütün Ukrayna'da % 60 civarındaki seçimlere katılma oranı, Kırım'da da aynı oranlarda gerçekleşti. Çok şeyler beklediğimiz Naşa Ukraina bloğu ve Viktor Yuşçenko,

Kırım Tatar problemlerinin hiçbirini çözemediği gibi Ukrain seçmeninden de % 5 alarak siyaseten diskalifiye edildi. Bu aslında siyasi zemin ve tabanı olmayan, verdiği sözleri yerine getirmeyen hareketlerin sadece iyi niyet ve karizmayla başarılı olamayacağını da bir göstergesi. Beklenti ve hedef yoksunluğu, günlük telâşeye kapılmış insanların seçimlerden de beklentisini yok ediyor.

Cumhurbaşkanlığı seçiminin birinci aşaması sonuçlarına göre, ikinci tur seçimlere katılma hakkı kazanan Yuliya Timoşenko ile Viktor Yanukoviç yarıştılar. 7 Şubatta yapılan seçimlerde en çok merak edilen, birinci tur seçimlerinin 3.sü olan Tigipko'nun kimi destekleyeceğiydi. Çok net olarak taraf olmayan Tigipko iki adaya da açık destek vermeyerek seçim sonucu ortaya çıkacak tabloya dâhil olmak istediğini gösterdi. Ukrayna Merkez Seçim Kurulunun açıklamalarına göre oyların % 48,95'ini alan Rusya yanlısı Bölgeler Partisi Başkanı Viktor Yanukoviç Ukrayna'nın yeni Cumhurbaşkanı oldu. Rakibi Yuliya Timoşenko ise % 45,48 oy aldı. Oy farkı % 3 civarında oldu. Kırım'daki oy oranları ise Ukrayna genelini yan-

sıtmadı ve Yanukoviç bariz üstünlük sağladı. Yanukoviç, Kırım genelinde % 78,27 oranında oy aldı. Timoşenko ise Kırım'da çoğunluğunu Kırım Tatar oylarının oluşturduğu % 17,29 oranında oy aldı. Birinci turda Kırım genelinde %11 oy alan Timoşenko, oylarını yükseltmiş oldu ve bu durumda Tigipko'nun oylarının büyük kısmı Timoşenko'ya gitmiş gibi görünüyor. Timoşenko'nun en yüksek oy aldığı yerler % 24 oy aldığı Karasuvbazar gibi Kırım Tatar yerleşim bölgeleri oldu.

Seçim sonuçlarının tasdik edilmesi ile yemin ederek göreve başlayan Cumhurbaşkanı Yanukoviç, yeni hükümeti kuran Bölgeler Partisinin bakanlarını tek tek onayladı. Rusya'ya sıcak mesajlar vererek Karadeniz Filosunun 2017'den sonra da Kırım'da kalacağını beyan etti. Kırım Tatarlarının Kırım'dan tanıdığı, görevden alınan eski Kırım Emniyet Müdürü Mogilyov'u İçişleri Bakanlığına getirdi. Mogilyov, Aypetri olaylarında Kırım Tatar iş yerlerini yıkarak şiddet kullanmış ve büyük tepki çekmişti. Aynı şekilde Kırım Tatar yerleşim yerlerini basarak yıkması ile tanınan Mogilyov'un İçişleri Bakanlığı döneminde Kırım Tatarlarını yeni sıkıntıların beklediğini çok net söyleyebiliriz.

KTMM Başkanı ve Ukrayna milletvekili Mustafa Abdülcemil Kırımoglu hazırladığı yasa tasarısını Ukrayna Verhovna Radaya (Meclis) sundu. "Milliyetinden dolayı sürgün edilen vatandaşların haklarının iadesi" adını taşıyan kanun 1941-44 yılları arasında sürgün edilen vatandaşları kapsıyor. Bu kanun tasarısının özünde 18 Mayıs 1944 sürgününe maruz kalan vatandaşlarımızın mal varlıklarının, en önemlisi evlerinin, iadesi bulunuyor. Bu kanun geçerse sürgün mağdurları evlerini geri alabilecekler, bu mümkün değilse maddi karşılığını alacaklar. Sürgünde ve sonrasında

ölenlerin mal varlıklarının ise birinci derece varislerine verilmesi öngörülüyor. Kanunda Kırım Tatarlarının sürgün neticesinde zarar gören dil, din, kültür ve medeniyetinin rehabilite edilmesi de var. Daha önceki yıllarda da benzer kanun teklifleri Verhovna Radaya sunulmuş ama sonuç çıkmamıştı.

Bizim bu noktada dikkat edeceğimiz bir diğer nokta da 30 Mayıs'ta yapılacak Kırım Parlamentosu seçimleridir. Şimdiden çalışmaya başlayarak seçimlerde başarılı olmanın yollarını aramamız lazım. 100 üyeden oluşan Kırım Parlamentosunda nüfusumuza oranla en az 12-13 milletvekili kazanmamız gerekirken geçen seçimlerde bu sayı yarıda kalmıştı. Geçen seçimlerde oylarımızın dağılması neticesinde Kırım Tatar seçmeninin oylarıyla başkaları Kırım Parlamentosuna girmişti. 30 Mayıs 2010 tarihinde yapılacak seçimlerde ise KTMM'nin gösterdiği adaylar etrafında bloklaşarak oyları heba etmeden kullanmak gerekiyor. Meclis-Mustafa Aga düşmanlığı yapacağım diyerek Kırım Tatar düşmanlarıyla işbirliği yapmanın âlemi yok.

(* Bu yazı seçimlerin 1. turu tamamlandı, 2. turu yapılmadan yazılmıştır.

Kırım Gecesi

Kaytarma Ansambli, Ankara Kaytarma Band ve Kırım Tatar Halk Dansları Topluluğunun şenlendirdiği geceye yoğun katılım nedeniyle 1000 kişilik salonda birçok kişi ayakta kaldı.

• Oya Deniz ÇONGAR

Derneğimiz Genel Merkezinin geleneksel Kırım Gecesi 20 Mart 2010 Cumartesi gecesi Ankara-Keçiören Belediyesine ait Halil İbrahim Sofrası'nda gerçekleştirildi. Çok geniş katılımlı gerçekleşen gecede, yurt içi ve yurt dışından konuklarla birlikte yakla-

şık 1000 kişi yer aldı. Kocaeli, Polatlı, Sakarya, Düzce, Niğde, Konya, Çorlu, Ceyhan, Tekirdağ, Antalya, Mersin, Balıkesir, Nevşehir, Ballıpınar, Eskişehir ve Etimesgut'tan gelen hemşehrilerimizin yanısıra; Bulgaristan Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Kazan Tatarları, Karaçaylar, Ankara Nogay Türkleri Derneği, Kırım Gelişim Vakfı ve EKHAD başkan ve üyeleri gecemizde bizlerle beraberdi. Ayrıca Ukrayna'nın Ankara Büyükelçiliği görevlileri, Keçiören Belediye Başkanı ile birlikte bazı siyasi parti yönetici ve üyeleri de gecemize katılarak bizleri onurlandırdılar.

İstiklal Marşı ve Ant Etkenmen'in büyük bir coşkuyla hep bir ağızdan söylenmesinin ardından İsmail Bey Gaspıralı'nın "Kırım" şiiri bir slayt gösterisi ile konuklara sunuldu. Kaytarma Ansambli'nin kısa bir Kaytarma gösterisinin ardından Genel Başkan Yardımcımız Murtaza Esenkal gecenin açılış konuşmasını yaptı. Derneğimiz Gençlik Kolları Üyelerinden Seran Alim (Piyano), Fethi Kurtiy Şahin (Keman), Türker Yüksel (Blokflüt) ve Yasin Şahin (Klarnet)'den oluşan Ankara Kaytarma Band konuklara enstrümental Kırım Tatar yırlarından oluşan güzel bir konser sundular. Gençlik Kolları üyemiz Zeliha Bayraç'ın oku-

duđu bir Őiirin ardından Hale Kalkay'ın bųyųk bir baŐarı ile sunduđu Tim Tim oyunu seyredenleri kendisine hayran bıraktı. Derneđimiz Halk Oyunları Ekibi Kırım Tatar Halk Dansları Topluluđunun kısa bir gųsterisinin ardından yapılan aŐık arttırma bųyųk ilgi gųrdų. AŐık arttırmada sunulan, halk oyunları ekibine ait elbisemiz orlu Őubesi BaŐkanımız İsmail Tonguç Bey'e kismet oldu.

Gecenin ikinci bųlųmųnde yer alan ve Kırım'dan gecemize katılmak ųzere gelen "Kaytarma Ansambli" dansçı ve yırcıları bizleri kendilerine hayran bıraktı. 1936 yılında Yalta'da kurulan,1938'de Akmesit'e geçen ancak savaŐ sebebiyle çalıŐmalarına ara veren, sųrgųnden sonra 1956 yılından itibaren faaliyetlerine TaŐkent'te devam eden ve nihayet 1992'de Kırım'a dųnerek vatanına kavuŐan Tųrk Dųnyasının en eski profesyonel ansambli olma ųzelliđine sahip "Kaytarma Ansambli" tek ke-

lime ile muhteŐemdi. Mųnevver Musledin(ųzbekistan Devlet Sanatçısı), Evelina Abcalil, Ramiz Iusup, Lenura İzetla, Rųstem Salıcan ve Elvira Zaynulina'dan oluŐan dans grubu rųya gibi bir gųsteri sundu. Kırım Devlet Sanatçısı Rųstem Abiltar ve Avrupa Kųltųr BaŐkenti etkinlikleri kapsamında İstanbul'da

Ukrayna adına yarıŐacak olan Dilara Mahmud yırlarıyla bizleri hem hųzųnlendirdi hem de coŐturdular. Konukların dinmeyen alkıŐlarının ardından "Kaytarma Ansambli" dansçıları ile birlikte yapılan toplu kaytarma gecenin doruk noktası oldu. Bųylece tadı damakta kalan bir gece daha coŐkuyla son buldu.

Kırım'dan İngiltere'ye Uzanan Bir Yaşam: Cengiz Dağcı

“Altmış yıl devamında üstünde doğup-büyüdüğüm topraklarğa qayıtmağan bir küniüm, bir gecem olmadı. Yolum o yerlerge tüşkende başqa birevleriniñ de meni körmelerini ve eşitmelerini istedim.”()*

• Meryem BAŞKURT

“Biz bularğa baqıp qorq-mamaq kerekimiz. Duşmanlarımız qorq-sınlar em de nasıl qorqalar! Qorqu-larından bizge bu zulumları yapalar. Qorqmağan olsalar yapmaz ediler. Yüz elli yıldan berli bizni yoq etmege tırışalar. Yüz elli yıl... İşte, bu yurtta bir avuç tatar qaldıq. Bizni

bütünley yoq etmege içleri raat olmaycaq. Bizler mahv olğanımızdan soñ bile olar ruhumuz ögünde titreycekler.”

Korkunç Yıllar romanında, başkahraman Sadık Turan'ın babasının ağzından verilen bu cümlelerle Kırım Tatarlarının yıllarca yaşadığı sıkıntıları ve bu sıkıntılara karşı nasıl mağrur kalmayı başardıklarını ifade eden yazarımız Cengiz Dağcı, bu yıl 91. yaşını kutladı. Bu 91 yılın yarısından fazlasını edebiyata ve Kırım sevdasına harcamış yazarımızın pek çok eserinden sadece biri, Korkunç Yıllar.

Alman kuvvetlerinin Gurzuf'tan çekilmelerinden bir yıl sonra, 9 Mart 1919 da Gurzuf'ta doğan ve top-

lam yirmi bir yıl Kırım'da yaşayan yazar, şu an yaşamını İngiltere'de sürdürüyor. 1940 yılında 1. Dünya Savaşı sebebiyle askere alınıyor ve bir daha Kırım'a dönemiyor. Buna rağmen gönlü her zaman Kırım'da oluyor, eserlerinin neredeyse hepsini Kırım Tatarlarının yaşamı üzerine oturtuyor. Kırım'a özlemini her fırsatta dile getiren, her gününün Kırım'daki hatıralarıyla geçtiğini söyleyen CengizDağcı, hatıralarında şöyle söylüyor:

“Altmış yıl devamında üstünde doğup-büyüdüğüm topraklarğa qayıtmağan bir küniüm, bir gecem olmadı. Yolum o yerlerge tüşkende başqa birevleriniñ de meni körmelerini ve eşitmelerini istedim.”

Vatanına ve milletine hasretini işte bu sözlerle ifade eden dünyaca ünlü yazarımız Cengiz Dağcı, Kırım Tatarlarının 1928 sonrası yaşadıklarını Türkçe olarak kâğıda dökmüştür. Yıllardır İngiltere’de yaşamasına rağmen eserlerini Türkçe yazmaktan vazgeçmemiş, mükemmel ve de akıcı Türkçesiyle okuyucularının gönlünü fethetmeyi başarmıştır. “Dilini umursamayan, özellikle yabancı bir ortamda, dilini yitiren bir insan, dilden fazla bir şey yitirir. Yurdu ve insanları pörsüye pörsüye, ağara ağara bir daha dönmek üzere gider onun gözlerinden ve yüreğinden.” diyen bir kişinin, dilini ve milletini unutmamasına şaşmamak gerekir.

Kırım Tatarlarının iftihar kaynağı Cengiz Dağcı, öncelikle Türk Dünyasında, daha sonra da dünyada çok önemli bir yere sahiptir. Nesirleriyle ün kazanmış olan Cengiz Dağcı, aslında edebiyat hayatına ilk olarak şiirleriyle başlamıştır. Belki bu yönü pek çok insan tarafından bilinmez. Ancak şiirleri de roman ve hikâyeleri kadar başarılıdır. Şiir yazmaya 15-16 yaşlarında başlayan hem şair hem de yazar özelliğini kendinde toplayan Cengiz Dağcı’nın kız kardeşi Tevide Hanım, onun herkes uyuduktan sonra evlerinin yanındaki telgraf direğine asılı fenerin altında oturup şiirler yazdığını söylüyor. İşte o günlerden bu günlere kadar yazdığı şiirlerinde de roman ve hikâyelerinde olduğu gibi Kırım’dan bahsediyor. İlk şiirlerinin konusu, genelde tabiat güzellikleriydi. Ancak II. Dünya Savaşı’ndan önce ve sonra yazdığı şiirler, konu olarak da üslup olarak da Cengiz Dağcı’nın ne kadar geliştiğini göstermektedir. “Beriniz Atamın Qılıçın Maña”, “Yıldız”, “Qırım, Meni Añasıñmı?”, “Köy Aqşamı”, “Sevdigim Yalta”, “Köy”, “Gül”, “Baar Sabası”, “Qış” gibi şiirler yazmıştır. Şiirle başladığı yolculuğunda ikinci durağı düz yazı oluyor. Bu kararı vermesinde amcasının kızı Aslı-

han’ın eşi, kendisi de bir Kırım Tatar şair olan, Ziyaddin Cavtöbeli’nin etkisi büyük oluyor. Cavtöbeli, Cengiz Dağcı’ya “Maña qalsa, sen şiir yazma, nesir eserler yaz.” diyor ve o gün Cengiz Dağcı için bir dönüm

noktası oluyor. O günün ardından, geçen seneler boyunca:

“Yurdunu Kaybeden Adam”, “Korkunç Yıllar”, “Badem Dalına Asılı Bebekler”, “O Topraklar Bizimdi”, “Onlar da İnsandı”, “Ölüm ve Korku Günleri”, “Kolhozda Hayat”, “Dönüş”, “Genç Temuçin”, “Üşüyen Sokak”, “Anneme Mektuplar”, “Benim Gibi Biri”, “Yansılar: 1,2,3,4,5”, “Ben ve İçimdeki Ben”, “Biz Beraber Geçtik Bu Yolu”, “Ölüm Düşünüldü”, “Beni Biraz Yönetir Misiniz?”, Bay Markus Burton’un Köpeği”, “Bay John Marple’nin Son Yolculuğu”, “Oy Markus Oy”, “Yoldaşlar”, “Hatıralarda Cengiz Dağcı”, “Rüyalarda: Ana ve Küçük Alimcan”, “Regina”, “İhtiyar Savaşçı” isimlerinde eserler ortaya koymuştur.

Yurtiçinde ve yurtdışında yazılmış pek çok eserin, tezin konusu olmayı başarmış, Kırım Tatar Edebiyatının en önemli isimlerinden olan Cengiz Dağcı, bu başarısı-

nın karşılığı olarak pek çok ödül almıştır. 1993 İLESAM Türk Dünyası Hizmet Ödülü, 1997 Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Kültür Adamı Ödülü, 1999 Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Türk Dili Şeref Ödülü bunlardan ba-

zıları. 2009 yılında, Cumhurbaşkanlığı plaketi verilmek üzere kendisine davet gönderildi. Ancak son aylarda yaşadığı sağlık sorunları nedeniyle bu davete katılamadı. Sağlık sorunları yaşayan yazarımıza Allah’tan şifa diliyor ve bir an önce iyileşip edebiyatımıza yeni eserler kazandırmasını temenni ediyoruz.

Qırım, Meni Añasıñmı? şiirinde:
“Kün doğmadı Qırımññ semasında,
Ağlaysıñmı, kederlenip, yañasıñmı?
Qırım, Qırım! Böyle suvuq gecelerde
Sen de meni yahşı söznen añasıñmı?”

diye soran edebiyatçımızı Kırım yahşı sözle anacak ve ona olan manevi borcunu ödeyecektir.

(*) Cengiz Dağcı’nın hatıralarından alınmıştır.

(**) Fotoğraflar Zafer Karatay’ın arşivinden alınmıştır.

Sürgün Kurbanları Anısına Çatırdağ Tırmanışı

Sürgün Kurbanları Anısına bu yıl ilk kez gerçekleşen Çatırdağ tırmanışı 15 Mayıs 2010 sabah saatlerinde kalabalığın Anğara boğazına toplanması ardından başladı.

• QHA

Kırım Tatar gençleri, 18 Mayıs 1944 sürgününün 66. yıldönümü dolayısıyla sürgünde ve sürgün yerlerinde hayatını kaybedenlerin anısına 15 Mayıs günü Kırım'ın en yüksek dağlarından olan Çatırdağ'a tırmanış gerçekleştirdi. Çatırdağ tırmanışı Kırım Tatar Millî Meclisi (KTMM), Dünya Kırım Tatar Kongresi (DKTK), Kırım Tatar Millî

Kuşak Güreşi Federasyonu ve Kırım Tatar gençlik teşkilatlarının organizasyonu ile gerçekleştirildi.

Gençler saat 09.00'da Akmesic'ten hareket ettiler. Deneyimli dağcıların da eşlik ettiği etkinliğe katılan yaklaşık 450 Kırım Tatar genci dağın 1527 metre yüksekliğindeki zirvesine çıktı. Zirveye varıldığında ölmüşlerin ruhlarına dua ve Kırım Tatar millî marşı okundu. Kırım Tatar ve Ukrayna bayraklarıyla dağın zirvesine tırmanan gençler Çatırdağ zirvesine millî bayrakları diktiler. Organizatörler, etkinliğin Kırım Tatar soykırımı kurbanlarını anmanın yanı sıra, Kırım Tatar gençlerinin birleştirilmesine de yönelik olduğunu belirtti.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına

Kırım Tatarlarının 18 Mayıs 1944 tarihinden vatanlarından kopartılarak eski Sovyetler Birliği'nin çeşitli yerlerine sürgün edildikleri malumunuzdur. Bugün 300 bine yakın Kırım Tatarı vatanlarına dönebilmeyi başarmıştır.

Ne var ki halen 200 bine yakın Kırım Tatarının vatanlarına dönebilmek için yeterli imkân-lara kavuşamadıkları bilinmektedir.

Vatanlarına dönemeyen Kırım Tatarlarının bir kısmı da Kırgızistan'da yaşamaktadır. Bu ül-kede yaşayan Kırım Tatarlarının sayısı oldukça az kalmıştır. Bişkek, Celalabad ve Oş kentle-rinde yaşayan Kırım Tatarlarının nüfusu bin civarındadır.

Son günlerde Kırgızistan'da yaşanan olaylarda Özbeklerle birlikte Ahıska Türklerine de yö-nelik saldırılar sonucunda çok sayıda insan hayatını kaybetmiş bulunmaktadır. Derneğimiz ve Kırım'da bulunan Kırım Tatar Millî Meclisinin bütün gayretlerine rağmen Bişkek dışında ya-şayan Kırım Tatarlarından bir haber alınamamaktadır. Olayların gelişimi, sürgün mağduru Kırım Tatarlarının can ve mal güvenliğine yönelik kaygılarımızı arttırmaktadır.

Bütün çaba ve gayretlere rağmen eski Sovyetler Birliği'nin mirasçısı olan ülkelerin Kırım Tatarlarının vatanlarına dönüşü konusunda yeterli gayret ve sorumluluğu göstermediği açık-tır. Bu noktada, Kırım Tatarları, en zor dönemlerinde desteğini arkasında gördüğü Türkiye Cumhuriyeti'nin Kırgızistan'da yaşayan kardeşlerine de desteğini beklemektedir.

Kırgızistan'da yaşayan Kırım Tatarlarının Türkiye Cumhuriyeti tarafından can güvenlikle-rinin sağlanması, bu kardeşlerimizin devletimizin imkanları ile Kırım'a naklinin sağlanması hususunda gayret gösterilmesi, dünyanın pek çok yerine dağılmış, dağıtılmış Kırım Tatarları için büyük bir moral ve güven kaynağı olacaktır.

Bu itibarla, Kırgızistan'ın çeşitli bölgelerinde yaşayan sürgün mağduru Kırım Tatarlarının can ve mal güvenliklerinin sağlanmasını teminen Kırım'a getirilmesi hususunu saygıyla arz ederiz.

**Kırım Türkleri
Kültür ve Yardımlaşma Derneği
Genel Merkezi**

Anadolu'nun Kalbi, Kırım'da

Doç. Dr. Hakan Kırımlı, programdan duyduğu memnuniyeti ifade ederken programın yalnızca Türkiye'de değil Kırım Devlet Televizyonunda da yayınlandığını ve artık Nevşehir Anadolu Lisesinin Kırım'da da tanındığını, programla ilgili övgülerin Kırım Haber Ajansında görülebileceğini ifade etti.

• QHA

18 Mayıs 1944 sürgününün yıldönümü anısına Nevşehir Anadolu Lisesinde "Anadolu'nun Kalbi Kırım'da" isimli program yapıldı. 11 Haziran 2010 tarihinde gerçekleşen program Nevşehir Anadolu Lisesinin Dil Tarih Araştırma Kulübü tarafından düzenlendi.

Okulun öğrencilerinden Simge Şahin'in önerisi ve tarih öğretmeni Mustafa Ertürk'ün girişimiyle hazırlanan program, okul öğrencilerinden büyük ilgi gördü.

11-A sınıfının hazırladığı programın başlamasının ardından Kırım konulu sunum yapıldı. Sunumda, Kırım tarihi, coğrafyası, sürgün, İsmail Bey Gaspıralı, Mustafa Abdülcemil Kırımoğlu anlatıldı. Program sırasında "Ey Guzel Qırım", "Biz Qırımdan Çıqqanda" yırları dinletildi ve Hayrettin Güleçyüz'ün "Kırım Elinde Feryat" şiiri okundu. Slaytların bitiminden sonra tarih öğret-

meni Mustafa Ertürk, Kırımoğlu hakkında konuşma yaptı. Programda CNN Türk'ün Kırım Belgeseli'nden bir parça sunuldu.

Derneğimiz adına Doç.Dr. Hakan Kırımlı, teşekkür ve tebrik ziyareti gerçekleştirdi. Kırımlı programdan derneğimizin büyük

memnuniyet duyduğunu dile getirdi. Kırımlı; okul müdürü Faruk Çamcı'ya, tarih öğretmeni Mustafa Ertürk'e ve 11-A sınıfı öğrencilerine plaket, teşekkür belgesi ve hediye takdimi yaptı. Okul müdürü Faruk Çamcı da Hakan Kırımlı'ya günün anısına hediye verdi.

Qadınizm Biñ Yaşasın!

“5-6 yaş içindeyim. Bir gün babam bana kırmızı deri taklidi ciltli «Hoca-i Sübyan» I.kısmını elime tutuşturdu. Kitabın renginin herhalde kırmızı oluşunu beğenmişimdir ve herhalde açarak içinde resim aramışım, fakat babam işaret ederek: Bak bu a, bu da b dedi, bana. Bununla derse başladık ve 1-2 hafta, belki de 1 ay böylece devamdan sonra, halam Pembe Hanım'ın Kırım'da ilk usulü cedit mektebine devama başladım.”(*)

• Meryem BAŞKURT

Bir mücadeleydi yaşamak. Kim bilir kim duyacaktı çekişmelerin haykırıışlarını! Olsun, bilmek yeterliydi uğruna mücadele edilenlerin bir gün muvaffakiyetle sonuçlanacağını. Bu yüzden kalpten yılgınlık uzak olmalıydı. Yılgınlık uzak olmalıydı da kalpten, gözden de gönülden de ırak olunabilirdi eşitlik, hayatta kalmak ve özgürlük uğruna. Kendi kalp kırıklıklarını unutup da başkalarının kalp kırıklıklarını onarabilmekti... Ufukta, umutların yeşerdiği o yeri görüp de oraya varmak için dalgalarla mücadele etmek, her gün yeniden çabalamak... Ufukta daima görünen ama bazen sislerle örtülen ve görünmez olan o hedefi yarın yine görebileceğini ummak. Elbet sis tabakası oradan yükselecek ve o yer yeniden görünecek diyebilmek... İşte böyle bir mücadelenin temsilcisiydi Şefika Gaspıralı.

Zöre Hanım ile İsmail Bey Gaspıralı'nın sekiz çocuğundan biriydi.

Kız kardeşi Leyla küçük yaşında aralarından ayrılmıştı ve bu acı olay, kendisinin ifadesiyle ruhi gelişmesi üzerinde derin izler bırakmıştı. O günlerde çocuk zihnine işleyen bu olay, hayat hikâyesinin acı sayfalarında yer alacaktı. Bu şekilde başlayan yaşamının eğitim kısmı ilk olarak evde başlıyor. 5-6 yaşlarında dayken, babası İsmail Bey Gaspıralı onun ilk öğretmeni oluyor. Daha sonra halasının usul-ı cedit mektebine gidiyor. Babasının temellerini attığı, en sonunda Türk Dünyasını saracak olan usul-ı cedit mekteplerinden birine giden Şefika Hanım, diğer öğrenciler arasından farklı giyimiyle sıyrılıyordu. O dönem için çok modern sayılabilecek bir giyimi vardı. Diğer öğrencilerden farklı olarak palto ve fes giyiyordu. Giyimi kadar, içinde yetiştiği aile de diğerlerinden farklıydı. Annesi ve babasının evlilik şekilleri bile, birbirlerini severek evlenmişlerdi, o zamana göre sıra dışı kabul edilebilecek türdendi. Onun için model olan annesi, babasına her anlamda destek oluyordu. Annesi, Tercüman gazetesinin yayın hayatına hazırladığı sıkıntılı dönemde elindeki tüm mücevherleri satmış ve parasını matbaanın masraflarına harcamıştı. Böyle fedakâr bir annenin ve herkesçe bilindiği gibi fikrini, gönlünü yazmaya adanmış bir babanın terbiyesiyle yetişmek Şefika Hanım için büyük bir şanstı. Buram buram gazeteciliğin koktuğu bir ortamda büyüyen bir çocuk, derslerden boş kalan vaktinde ne yapabilirdi ki? Tabii ki de matbaada gazete katlar, babasını izlerdi. Mürekkep kokusu, kendisi için neredeyse çiçek kokusu

kadar doğal olan bir kişinin gazetecilikle uğraşmaması beklenemezdi. Öyle de oldu. Babasının matbaada olmadığı zamanlarda gazetenin yöneticiliğini o üstlenmeye başladı. Gazetede yazıların düzenlemesini yaparak başladığı gazeteciliği, 1903'ten sonra Tercüman'da makaleler yazacak kadar ilerlemişti.

Şefika Gaspıralı, Türk Kadın Hareketinin en mühim temsilcilerindendi; ancak bu hareketi başlatan ilk isim babası İsmail Bey Gaspıralı kabul edilebilir. Çünkü İsmail Bey, Tercüman'da kadınlarla ilgili pek çok habere yer veriyor, gazetede yayınladığı hikâyelerle örnek kadın tipini anlatıyor ve kadınları uyandırmak için uğraşıyordu. O dönemde kız çocuklarına özel okullar yokken İsmail Gaspıralı, Usul-ü Cedit hareketiyle kız çocuklarına ayrı ilkökul oluşturulmasına öncülük etti. Onun sayesinde kızlar için ilk usul-ı cedit okulu Bahçesaray'da, 1884 yılında açıldı. 1884-1906 yılları

arasında usul-ı cedit hareketi yayılıyor ve bunun bir devamı olarak Bütün Rusya Müslümanları 4. Kongresinde, kız öğretmenler yetiştirilmesi amacıyla darümuallimatların açılmasının isteneceği bir aşamaya geliniyor. 1897 yılına bakıldığında, Rusya'daki sayımda Kırım ve İdil boyundaki Türk kadınları arasındaki okur-yazarlık oranı Rus kadınlarından fazla çıkıyor. Tabii ki kısa sürede bu kadar büyük gelişmelerin gösterilmesinde en önemli pay sahipleri İsmail Bey, Zöre ve Şefika Gaspıralı oluyor.

Şefika Hanım, Tercüman'da kadınlarla ilgili yazdığı bir yazının beğenilmesinin ardından cesaretleniyor ve sadece kadınlara yönelik bir dergi çıkarmaya karar veriyor. İşte bu derginin adı, Âlem-i Nisvan, yani Hanımlar Dünyası. 1906'da çıkmaya başlayan dergide kadınlara yönelik her şeye yer veriliyor. Dergide yer alan yazılar bilgilendirme, uyandırma amacı güdüyor. Ancak dergi, Rus baskısı nedeniyle yayın hayatına uzun süre devam edemiyor ve 1907'de kapanıyor. Kısa sürede kapanan dergi Şefika Gaspıralı'nın şevkini kıramıyor, Şefika Hanım yazılarına devam ediyor. Annesinin vefatından sonra ev işlerini de üzerine alan Şefika Hanım, Tercüman'ın 20. yıl jübilesinde, ev sahipliğini ve önemli misafirleri ağırlamayı da ne kadar iyi başardığını gösteriyor. Her konuda maharetli olduğunu ortaya koyan Şefika Hanım, öğretmenlik alanında da başarılı oluyor, Türkçe kurslar tertip ediyor. Kadınların erkeklerle her alanda eşit olduğunu söylemekle kalmıyor, bunu bizzat kendisi Rusya Müslümanları 1. Kongresine katılarak gösteriyor. Bu kongreye katılan kadın delegelerden biri oluyor, delegasyondaki hemcinsleriyle kongre öncesi pek çok karara varıyor. Kongreye 112 kadın olarak katılan

QADINİZM BİÑ YAŞASIN!

Kirpiklerin bizge hancer etip urğan,
Erkekleriñ raatlığın hırsızlaşan,
"Qaburğañda et qaldırmam", dep yırlağan
Qadın zatı tapmacadır tapılmağan.

Tatlı tilnen guzel laflar keliştirir,
Sevse bile " Sevmeyim" dep eriştirir.
Yüreginiñ anahtarı saña berir,
Ekinci kün kilitini deñiştirir.

Zayıf demeñ, ondan kuçlü mahluq olmaz,
Qadınsız yurt sobasını yaqmaq olmaz,
"Qadınlarnı sevmem", degen ahmaq olmaz,
Qadını yoq erkeklerde ahlaq olmaz.

Dülber qadın körsek, kökten tez enemiz,
Baqıp közler toymay, keçe yıl-senemiz,
Nefsi toymaz de tekemiz, de devemiz,
Ah, çünki biz qadınlarnı pek sevemiz!

Barsın, olar bizni qurt kibi aşasın,
Biñ bir azap, ateş-alevge taşlasın.
Kommunizm degen omür quralmadıq;
QADINİZM biñ yaşasın, biñ yaşasın!

delegasyon, kongrede kadın-erkek eşitliğine dair kararlar alınmasını sağlıyor. Kongrede alınan kararlar her ne kadar ilan edilmemiş de olsa Tercüman'ın öncülüğüyle başlamış olan bu kadın hareketi, ilerlemesine bu adımlarla devam ediyor. Kırım Müslümanları İcra Komitesinin "Kadınlar Günü" ilan ettiği günde Şefika Hanım'ın organizasyonu ile "Bahçesaray Kadınlar Mitingi" düzenleniyor. Çalışmaları bazı çevreler tarafından engellenmeye çalışılsa da yılmayan Şefika Hanım, meclis üyeliğinden Milli Kurultay Meclisinde milletvekilliğine kadar yükseliyor. Kurultay seçimlerinde oy kullanan kadınlardan biri oluyor ve meclisin kadın-erkek eşitliğini içeren bir yasa hazırlama önerisi sunmasında pay sahibi oluyor.

O günlerden bugüne kadın hareketi ve hakları konusunda pek çok değişme ve gelişme oldu. Dönemin o şartlarında Kırım Müslümanları İcra Komitesi, bir günü kadınlara hediye ederek Kadınlar Günü ilan ediyor. Günümüzde ise 8 Mart, Dünya Kadınlar Günü olarak dünyanın her yerinde kutlanıyor. Geçtiğimiz aylarda Kadınlar Günü'nü kutladık. İşte bu dönemde, haklarını uğraşlar sonucunda elde eden kadınlara gereken önem çoğu zaman verilmemiş de olsa şiirlerin, şarkıların, romanların en çok tercih edilen konularından biri olan kadınlar için Şakir Selim'in yazdığı şaka tarzındaki şiirine bakmak ve biraz da gülümseyerek kadınların kıymetini anlamak gerek.

(*) Şefika Gaspıralı hatıralarından alınmıştır.

Dernek Yönetimlerinde Değişim

Derneğimiz Konya Şubesi'nde Genel Kurul Toplantısı

Konya Şubemizin Olağan Genel Kurulu 14 Şubat 2010 tarihinde şube binasında yapıldı. Baştan sona kadar birlik ve beraberlik mesajlarının verildiği genel kurula yeni oluşturulan liste ile gidildi. Genel kuruldan bir hafta sonra yapılan ilk Yönetim Kurulu toplantısında görev dağılımı aşağıdaki gibi belirlendi:

Fikret Seyfi KAÇAR	Başkan
Recep KIRIM	Başkan Yardımcısı
Abdullah ÇELİK	Sekreter
Mustafa BALKAN	Muhasip
Ali DEMİRHAN	Veznedar
Vahap BURUNDUK	Üye
Nuri DEVRET	Üye

Derneğimiz Amasya Şubesi'nde Genel Kurul Toplantısı

Amasya Şubemizin 4. Olağan Genel Kurulu 21 Şubat 2010 tarihinde Amasya Ticaret ve Sanayi Odası binasında yapıldı. Tek liste ile gidilen seçimde eski yönetim güven tazeledi. Metin Kırım, genel kurul konuşmasında; ilk kez göreve geldiği 25 Şubat 2007 tarihinden bugüne kadar olan süre içerisinde her 18 Mayıslarda yapılan mevlidi şerifler, 2 kez düzenlenen birlik-beraberlik ve kaynaşma geceleri, il genelinde yapılan festivallerde açılan standlar ile Amasya'da Kırım Tatarlarının yaşadığının hem Amasya hem de diğer illere gösterildiğini söyledi. Konuşmasında ayrıca Kırım'da ilk kez 2009 yılında düzenlenen Dünya Kırım Tatarları Kongresine Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Amasya Şubesi olarak katılarak hem derneğin hem de Amasya'nın güzel bir şekilde temsil edildiğini dile getirdi. Yönetim Kurulunda görev dağılımı aşağıdaki gibi belirlendi:

Metin KIRIM	Başkan
İlhan DEMİRKAYA	Başkan Yardımcısı
İsmet ÇULLU	Sekreter
Orhan ÖZÜ	Muhasip
Recep TANSEVER	Veznedar
Aslan ÇAKIR	Üye
Zafer ALTINÖRGÜ	Üye

Derneğimiz Bandırma Şubesi'nde Genel Kurul Toplantısı

Bandırma Şubemizin Olağan Genel Kurulu 21 Şubat 2010 tarihinde şube binasında yapıldı. Tek liste ile yapılan olağan genel kurulda, eski yönetim kurulu, genel kurulda hazır bulunan üyelerin oylarının tamamını alarak güven tazeledi. Genel kuruldan sonra yapılan ilk yönetim kurulu toplantısında görev dağılımı aşağıdaki gibi belirlendi:

Edin ÖZBEK	Başkan
Macit CEVİZLİ	2. Başkan
Elif Zeynep EKEN	Sekreter
Halit SEZGİN	Muhasip
İsmail OKBAY	Veznedar
Dr. Yalçın DUKER	Üye
Elif ERDOĞAN	Üye

Derneğimiz Tekirdağ Şubesi'nde Genel Kurul Toplantısı

Tekirdağ Şubemizin 5. Olağan Genel Kurulu 21 Şubat 2010'da dernek merkezinde yapıldı. Genel kurulda, Tekirdağ ve Trakya bölgesinde Kırım Milli Davasına dinamizm getireceklerine ve çalışmalarını daha da ileriye götüreceklerine inanılan genç üyelerden oluşan liste oy birliği ile kabul edildi. Genel kuruldan sonra yapılan ilk yönetim kurulu toplantısında görev dağılımını aşağıdaki gibi belirlendi:

Fatih ERGE	Başkan
Arif YILMAZ	2. Başkan
Mustafa ERBAŞ	Sekreter
Nuri ÖZER	Muhasip
Sami NAR	Veznedar
Hakkı DENKLEŞTİRİCİ	Üye
Erkan ÖZER	Üye

Eskişehir Kırım Türkleri Kültür Yardımlaşma ve Spor Kulübü Derneği'nde Genel Kurul Toplantısı

Kırım Tatarları'nın yoğun yaşadığı şehirlerimizden olan Eskişehir'de, Kırım'ın tarih ve kültürünün yaşatılması adına pek çok çalışmaya imza atan Eskişehir Kırım Türkleri Kültür, Yardımlaşma ve Spor Kulübü Derneği'nin 14 Şubat 2010'da olağan Olağan Genel Kurul Toplantısı yapıldı. Birlik ve beraberlik mesajları içerisinde başlayan genel kurulda, bir dönem daha yönetime talip eski yönetim, genel kurulda oybirliği ile güven tazeledi. Yapılan ilk yönetim kurulu toplantısında aşağıdaki gibi görev dağılımı yapıldı:

Mesut ÖR	Başkan
Metin GÜNDOĞDU	2. Başkan
Yücel ÜLÜĞ	Genel Sekreter
Necdet YETİLMEZER	Muhasip
Nafiye YILDIRIM	Muhasip
Ercan EREN	Üye
Metin ÖZEN	Üye
Halim TEZE	Üye
Ercan BOZKURT	Üye
Sertaç AYTÖRE	Üye
Günnaz ÇOKHIZLI	Üye

Kırım Türkleri Amerikan Birliği'nde Genel Kurul Toplantısı

Merkezi, Amerika Birleşik Devletlerinin New York şehrinde bulunan Kırım Türkleri Amerikan Birliği'nin Genel Kurulu 7 Mart 2010 tarihinde Dernek binasında yapıldı. Genel Kurul'da Dernek İdare organları seçimi de yapılarak, Yönetim Kurulu aşağıdaki gibi oluşturuldu.

Kemal KURUN	Başkan	Ayşe ULUTAŞ	Faaliyet Koordinatörü
Necmi POSLUK	I. Başkan	Zeynep DOMAK BATURGİL	Faaliyet Koordinatörü
Birol SÜZER	II. Başkan	İffet KARAGÖZ	Faaliyet Koordinatörü
Eldar MUSTAFA	III. Başkan	Ayla BAKKALLI	Milli Mücadele Kolu
Ayşe TAKIL	Sekreter	Rüstem EMİRUSEİN	Kültür Kolu
Lale KIZILTUĞ	Sekreter yardımcısı	Hüsamettin ASABAY	Din Kolu
Gülhan TAŞLIYAR	Veznedar	Fatma DERMENCİ	Kadınlar Kolu Başkanı
İnci KIPÇAKLI KUTCHER	Muhasip		

Yönetim Kurullarını tebrik eder ve çalışmalarında başarılar dileriz.

Faaliyetlerimiz

[11 Temmuz 2010]

Kalecikkaya Köyü Tepreçi

Kalecikkaya Köyü Kültür Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin bu yıl 9.sunu düzenledikleri Tepreç şenliği Kar-Der Ormanı'nda yapıldı. Gençlik ko-

misyonu üyelerimizin "Kırım ve Tuvğan Tilim" şiirlerini seslendirdikleri programda, halk oyunu ekibimiz Taşlama, Tım Tım, Ağır Ava ve Kaytarma oyunu ile izleyenleri kendilerine hayran bıraktılar.

[5-6 Temmuz 2010]

Nogay Derneği Projesi ile Kırım'dan gelen konuklar

Nogay Türkleri Derneğinin düzenlemiş olduğu bir proje dahilinde Kırım'dan Türkiye'ye gelmiş olan beş Kırım Tatar genci 5 Haziran akşamı Genel Merkezimizi ziyaret ettiler. Birlikte yenilen akşam yemeği misafirlerimiz ile gençlik komisyonu üyelerinin

kaynaşmasını sağladı.

6 Haziran'da projeye katılan tüm gençler Özbek Sofrası'nda kapanış yemeğine katıldılar. Halk oyunu ekibimiz katılımcılara gösterilerini sundular ve Kırım'dan gelen gençlerden Talat Seytabdulla katılımcılara güzel bir keman dinletisi sundu.

Vatan Kırım'dan katılan gençlerimiz programın ardından Kırım'a dönmek üzere yola çıktılar.

[13 Haziran 2010]

Dünya'nın İlk Lösemili Çocuklar Köyü'nün Açılışı

Lösemili Çocuklar Vakfı dünyada ilk kez gerçekleştirilen Lösemili Çocuklar Köyü'nü 13 Haziran 2010 açtı. Konya - Haymana arasındaki yolu üstündeki Koparan Köyü mevkinde, 13 dönümlük bir alana inşa

edildi. Ankara'ya gelen Lösemili çocuklar ve ailelerinin konaklama, sağlık ve sosyal ihtiyaçlarının karşı-

lanması üzerine yapılan köyün açılışına Lösev gönüllüsü Derneğimizin Derneğimiz de davetliydi. Derneğimizi temsilen yönetim kurulu üyesi Namık Kemal Bayar ve üyemiz Sebika Ağır al bu açılıшта Lösev'e olan desteğimizi göstermek üzere hazır bulundular.

[13 Haziran 2010]

Kocaeli Tepreçi

Kocaeli'de yaşayan Kırım Tatarları bu yıl

21.si düzenlenen tepreçte biraraya geldiler. Genel Merkezimiz Halk Oyunu Ekibi'nin kaytarma gösterileri, seslendirilen yırlar ve çocuklar için yarışmalar güne renk kattı.

[11-13 Haziran 2010]

Gölbaşı Uluslararası Göller, Andezit ve Sevgi Çiçeği Festivali

Gölbaşı Belediyesi tarafından bu yıl 7.si düzenlenen festival 11 Haziran 2010 günü kordeş yürüyüşü ile açıldı. 3 gün süren festivalde oluşturulan stand alanla-

rında gençlik komisyonu üyelerimiz edebiyatımız ve tarihimizle ilgili kitapları sergilediler. Festivalin ikinci günü halk oyunları ekibimizin sahne aldığı organizasyonda Gölbaşında yaşayan Kırım Tatarı aileler ile buluştuk.

[6 Haziran 2010]

Toydemir Tepreçi

Derneğimiz gençlik komisyonu üyeleri Toydemir Köyü'ndeki tepreçe katıldılar. 6 Haziran 2010 günü yapılan tepreçe derneğimiz halk

oyunu ekibinden katılan Hale Kalkay "Tım-Tım" adlı oyunu sergiledi. Ayrıca diğer gençlerimiz de tepreçte Kırım'dan kitapların ve Kırım ile alakalı hediyelik eşyaların bulunduğu sergi açtılar.

[23 Mayıs 2010]

Konya Tepreçi

Bu yılki Konya Tepreçi, soydaşlarımızı Çumra Köyü'nde bir araya getirdi. Köy halkının dışında civar köylerden de insanların katıldığı tepreçte Derneğimiz Halk Oyunu

Ekibi, danslarını icra etti. Taşlama, Emir Celal ve Kaytarma, Ağırava ve Kaytarma, Tım Tım oyunlarını sunan ekibimiz ilgiyle izlendi. Derneğimiz gençlik komisyonu üyelerinden Semih Gezer, okuduğu şiiriyle dinleyicilerden büyük alkış aldı.

[18 Mayıs 2010]

Sürgün Anma Programı

Genel Merkezimizde sürgünde hayatını kaybedenler için mevlüd okundu ve dua

edildi. Sürgünün tarihçesinde bahsedildi. 18 Mayıs 2009 Matem Miting'inden Mustafa Abdülcemil Kırımoglu'nun ve Hakan Kırımli'nin konuşmaları gösterildi.

[15-21 Mayıs 2010]

Gençlik Haftası

Dünya Kültürleri ve Gençlerinin Büyük Anadolu Buluşması etkinliğinin 3.sü bu yıl yine Atatürk Kültür Merkezi'nde yapıldı. Türkiye'nin pek çok şehrinde ve Dünya'dan pek çok ülkenin temsilcileri bu etkinlikler çerçevesinde kültürlerini tanıtmaya fırsatı buldu. Kırım Tatar kültürünü insanlara göstermek

amacıyla Romanya Kırım Tatar diasporasından, Kırım'dan ve de Derneğimizden temsilciler stand başındaydılar. Romanya'dan gelen soydaşlarımız aynı zamanda, akşam yapılan dans gösterilerinde kaytarma gösterilerini sundular. Derneğimiz gençlik komisyonu üyelerinin dönüşümlü olarak durduğu standda Kırım Tatar tarihi ve edebi eserleri tanıtıldı. Bu yıl 3.su düzenlenen gençlik haftası etkinlikleri, geçen yıl da AKM'de yapılmıştı ve Kırım Tatarları temsilen Kırım'dan ve Romanya'dan soydaşlarımız Türkiye'ye gelmişti.

[12-15 Mayıs 2010]

Fotoğraflarla Kırım Paneli ODTÜ Bahar Şenliği

ODTÜ Uluslararası Bahar Şenliğinde Kırım standı ile Kırım Tatar Edebiyatında Seçme eserler ile tanıtım yaptık. Şenliğin ilk günü ODTÜ Avrasya Topluluğu, Avrasya Kültür Günleri etkinliğini Kültür ve Kongre Merkezinde düzenledi. Etkinlik kapsamında üniversitenin Sosyoloji

Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ayşegül Baydar Aydın'ın hazırladığı Fotoğraflarla Kırım ve Kırım Tatarları Paneli'nde geçmişten günümüze Kırım coğrafyasında Kırım Tatarları hakkındaki sosyolojik incelemesinden notlarını sundu. Panelin ardından Gençlik Komisyonu Halk Oyunu Ekibimiz Taşlama, Tım Tım Emir Celal ve Kaytarma oyunları ile Ankara Kaytarma Band üyeleri de konuklara gösterilerini sundular.

[5 Mayıs 2010]

Büyük Öğrenci Projesi

Mezuniyet Töreni

TC. Milli Eğitim Bakanlığı, Yurt Dışı Eğitim ve Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen TC. Büyük Öğrenci Projesi, Geleneksel 7. Mezuniyet Töreni 5 Mayıs 2010 saat

10:00'da Beşevler MEB Şura Salonu'nda gerçekleştirildi. Törene gençlik komisyonu üyelerimiz arkadaşlarına destek olmak üzere hazır bulundular. Bu yılki mezunlar; Alim Emirsali, Aziz Kalınbet, Dilara Seydamet, Cemile Abduraim, Emil Velilâ, Fatime Sadık, Madiya Şeyhmambet, Ruşen İsmail, Seran Alim, Seville Selâmet ve Veli Baval.

[2 Mayıs 2010]

Ceyhan Tepreçi

Ceyhan Şubemiz 2 Mayıs 2010'da 7. Tepreçini Ceyhan'ın Çakaldere Köyü'nde gerçekleştirdi. Ceyhan ile beraber çevre il ve ilçelerden gelenlerin olduğu tepreçimize katılım yüksekti. Ceyhan Belediye Başkanı Hüseyin

Sözlü ile beraber bölge yetkilileri de tepreçimize katıldılar. Genel Merkez Halk oyunu ekibimiz oynadıkları oyunlarıyla ve söyledikleri Kırım yırları ile tepreşe renk kattılar. Kırım Tatar halk oyunları haricinde yerel halk oyunu ekipleri ve sanatçıları da gösterilerini sundular.

Ceyhan şubemize hem bu güzel tepreçi yaptıkları, hem de ekibimizi ağırladıkları için teşekkür ederiz.

[1 Mayıs 2010]

Kırımdan Dobrucaya Dobrudan Gebze'ye Göç Belgeseli Galası-Genel Merkez Şiir Programı

Derneğimiz Gebze şubesi tarafından hazırlanan "Kırım'dan Gebze'ye Sönmeyen Tatar Ateşi" adlı belgeselin gösterimi 1 Mayıs 2010 tarihinde Gebze Ticaret Odası'nda gerçekleştirildi. Belgesel gösterimi öncesinde Genel Merkezimiz adına

programa katılan Oya Deniz Şahin, Meryem Asanova ve Türker Yüksel tarafından Kırım Tatar Edebiyatı şiir örneklerinden kısa bir program sunuldu. Bazı izleyicilerin şiirler okunurken gözyaşlarını tutamadıkları gözlemlendi. Şiirlerin ardından gösterilen belgesel, izleyiciler tarafından büyük ilgiyle karşılandı. Gösterimin ardından belgeselin hazır-

lanmasında büyük emeği geçen Şerife Orak Hanım ile gazeteci İsmail Kahraman Bey, eski milletvekili Bülent Atasayan ve Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim Karaoğlu konuşma yaptılar. Bu güzel gün, Gebze şubemizin üyeleri ile Genel Merkezimizden gelen katılımcıların birlikte yediği akşam yemeği ile son buldu.

[16 Nisan 2010]

Ressam Rüstem Emin'in Genel Merkezi Ziyareti

Hasan Ali Demircan'ın hazırladığı, Avrasya Yazarlar Birliği Genel Başkanı Yakup Deliömeroğlu'nun sunduğu Pencere isimli kültür sanat ağırlıklı programın 16 Mayıs 2010 Pazar günü

yayınlanan bölümü için ünlü ressamımız Rüstem Emin Ankara'ya geldi. Emin, sanat hayatından ve sürgüne ait tabloları yapma kararını nasıl verdiğinden söz etti. Programın sonunda Kırım Tatarca yırlar seslendirildi. Program sonrası Rüstem Emin Genel Merkezimizi ziyaret etti, çalışmalarını Gençlik Komisyonu üyeleri ile paylaştı.

[29 Nisan 2010]

Mübeyyin Batu Altan ve Seyran Osman'ın Genel Merkezi Ziyareti

Amerika Birleşik Devletleri Kırım Tatar diasporasının önde gelenlerinden Mübeyyin Batu Altan ve Kırım'ın Türkiye Fahri Başkonsolosluk görevini yürüten Seyran Osman, 29 Nisan 2010 tarihinde Dernek Genel

Merkezimizi ziyaret ettiler. Ziyaret sırasında derneğimiz yönetim kurulu,

Kırım Vakfı yöneticileri, Kırım'dan Türkiye'ye üniversite eğitimi için gelen Kırım Tatar öğrenciler ve Gençlik Komisyonu üyeleri hazır bulundular. Kırım Tatarlarının bugünkü durumu, Yanukoviç döneminde Kırım Tatarlarını bekleyen tehlikeler ve Kırım Tatarlarının önümüzdeki günlerde nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda fikir alışverişi yapıldı.

[24 Nisan 2010]

BAK-TÜRK "1915 Olayları ve Söзде Ermeni Soykırım Yalanı" Paneli

Bulgaristan-Azerbaycan-Kırım Türkleri Dernekleri (BAK-TÜRK) Federasyonu tarafından düzenlenen panel Dedeman Oteli'nde gerçek-

leştirildi. Panel Federasyonun Başkan Yardımcısı Cemil Ünal, Bakü Devlet Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Almaz Alikızı ve Giresun Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Aygün Attar konuşmacı olarak katıldılar. Panelde, Osmanlı İmpa-

ratorluğu'nda Ermenilerin durumu, 1. Dünya Savaşı ile değişen dengeler ve Ermeni isyanları, tehcir öncesi ve sonrası Ermeni nüfusunun değişimi, ASALA ve faaliyetleri konularında konuşmacılar bildirimlerini sundular.

[3 Nisan 2010]

Genel Merkezimizde "Macaristan'da Kumanlar ve Kuman Tarihi" Konferansı

Üniversitelerarası değişim programı ile bir dizi etkinlik için Maca-

ristan'dan Türkiye'ye gelen Türkoloji çevresinin tanınmış araştırmacılarından Prof. Dr. Mihaly Dobrovits, ricamızı kırmayarak Türkiye'deki son gününde derneğimizde "Macaristan'da Kumanlar ve Kuman Tarihi" üzerine konferans verdi.

Dobrovits, konuşmasında Macarlar ile Kumanların ilişkisi, Kumanların Macaristan'a yaptığı katkılar ve Kumanların Macaristan'daki yaşantıları üzerine eğildi. Dobrovits, "Kumanların Macaristan'daki özerk yapıları 1848'deki feodal yapı yıkılincaya kadar devam etti. Kumanlar bu tarihten

sonra özerk yapılarını yitirmelerine rağmen yine de kendi benliklerini koruyarak ve nerelerden geldiklerini unutmuyarak bugünlere kadar geldiler. Bunu Macaristan'daki Türkologların bir kısmının Kuman asıllı olmasında görüyoruz. Bunlar arasında Gyula Nemeth, İmre Baski, Thury Jozsef, İstvan Mandoky Kongur gibi tanınmış isimler de var." dedi. Prof. Dr. Mihaly Dobrovits, konuşmasını bitirdikten sonra dinleyicilerin sorularına yanıt verdi. Konferans, Prof. Dr. Mihaly Dobrovits ile dinleyicilerin hatıra fotoğrafı çektirmesi ile son buldu.

[3 Nisan 2010]

Kocaeli Kırım Gecesi

Kocaeli Fuarı içinde bulunan Şehir Restaurant'ta gerçekleştirilen geceye Selsebil Keman Gu-

rubu, Altın Nal Dans Gurubu ve Arsen Osman renk kattı. Geceye Genel Merkezimizi yönetim kurulu üyesi Mustafa Şahin ve Hakan Kırımli temsil ettiler.

[26 Mart 2010]

Tekirdağ Kırım Gecesi

Derneğimiz Tekirdağ Şubesinin gerçekleştirdiği Kırım Gecesi, 26 Mart 2010 Cuma günü Tekirdağ Öğretmen Evi Lokali'nde yapıldı. Sunumunu Dr. Nezih Kürkcü, acılı konuşmasını Tekirdağ Şube Başkanı Fatih Erge'nin

yaptığı geceye yerel yöneticiler, siyasi parti temsilcileri,

Genel Merkeze bağlı şubelerin başkan ve temsilcileri; Genel Merkezi temsilen Başkan Yardımcısı Murtaza Esenkale, Veznedar Mustafa Şahin, Gençlik Komisyonu Üyesi Semih Gezer katıldı. 200 kişilik salonda yaklaşık

250 konuk ağırlandı. "Kırım Ansamblı" sanatçılarının muhteşem dans gösterileri ve yırları ile güzelleşen gecede çeşitli hediyelerin dağıtıldığı bir de çekiliş gerçekleştirildi. Ayrıca "Hansaray"ın resmedildiği bir tablonun açık arttırması yapıldı. Mustafa A. Kırımoglu'nun "Nobel Barış Ödülü"ne aday gösterildiğini ilan eden afiş büyük ilgi gördü. Gece, Kırım tarihinin anlatıldığı bir bar-kovizyon gösterisi ile sona erdi.

[25 Mart 2010]

Bandırma Kırım Gecesi

Derneğimiz Bandırma Şubesi'nin gecesi Bandırma Odaman Oteli Restoranında 25 Mart 2010'da

yapıldı. Gecede 160 kişi kapasiteli salonda yaklaşık 180 misafir ağırlandı. Açılış konuşmasını Bandırma Şube Başkanı Edin Özbek'in yaptığı

gecede Kırım Ansamblı sanatçıların tadına doyumaz güzellikteki dansları ve yırları ile birlikte Bandırma Şubesinden gençlerin "Şınlaşma"sı büyük ilgi gördü. Geceye Genel Merkezi temsilen Veznedar Mustafa Şahin ile birlikte Gençlik Komisyonu Üyesi Semih Gezer katıldı.

[23 Mart 2010]

Gazi Üniversitesi

Nevruz Programı

Gazi Üniversitesinde, nevruz şenlikleri çerçevesinde pek çok stand açıldı. Türk Dünyasındaki ülkeleri temsilen öğrenciler

bu standlarda ülkelerine özgü eşyaları tanıttılar. Kırım adına açılan standda da Derneğimiz gençlik komisyonu üyeleri, Derneğimiz kitaplarını tanıttı. Gençlerin kaynaşmasını sağlayan bu etkinlik Kırım'ı tanıtmak için güzel bir fırsat oldu.

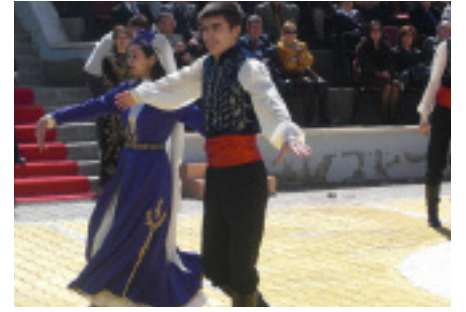

[22 Mart 2010]

Sosyal Bilimler Lisesi Nevruz Programı

Her yıl yapılan 21 Mart Nevruz kutlamalarından biri bu sene Prof. Dr. Mehmet Kaplan Sosyal Bilimler Lisesindeydi. Pek çok yörenin danslarla temsil edildiği programda Der-

neğimizin Halk Oyunu ekibi de Kaytarma gösterileriyle yer aldı. Fethi Kurtiy Şahin, Erfan Zeytulla, Meryem Başkurt ve Sosyal Bilimler Lisesinin öğrencisi olan Büşra Ergin ekip üyeleriydi. Gösteri izleyenler üzerinde olumlu bir etki bıraktı ve büyük alkış aldı.

[21 Mart 2010]

Şube Başkanları Toplantısı

Derneğimiz Şube Başkanlıkları ile istişare toplantısı 21 Mart 2010 tarihinde Ankara'da yapıldı. Toplantıya Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri, aktif 20 şubemizin

Şube Başkanları büyük çoğunluğu ve aktif olmayan şubelerimizin temsilcileri katıldı.

Selamlama konuşması ile başlayan toplantıda, Genel Merkezimiz ve Şubelerimizin 2009 yılı faaliyetleri konusunda bilgilendirme yapıldıktan sonra, gündem maddeleri üzerinden değerlendirmelere geçildi. Vatan Kırım ile ilgili faaliyetler, Kırım Tatar Milli Kurultayı, Kırım Tatar Milli Meclisi, Dünya Kırım Tatar Kongresi ve Türkiye'deki Kırım Tatar teşkilatları ile ilişkilere yönelik fikirler bildiri-

lererek 2010 yılında yapılması planlanan çalışmalar hakkındaki teklifler değerlendirildi. Avrupa Birliği fonları çerçevesinde, Kırım'a yönelik Derneğimizce hazırlanan projeler, Kırım'daki milli eğitime ve milli mekteplere yönelik geliştirilen projeler ile fitre, zekât, bağış ve kurban kesimi gibi faaliyetlere yönelik çalışmalar, toplantı konuları arasında yer aldı.

Gün boyu devam eden toplantı sayesinde pek çok konu üzerinde müzakere edilme ortamı yaratılmış oldu.

[20 Mart 2010]

Kırım Gecesi

Geleneksel Kırım Gecemiz, bu yıl 20 Martta Keçiören Belediyesi Halil İbrahim Sofrası'nda yapıldı. Salonun

kapasitesinin üzerinde misafir, gecemize katıldı, pek çok kişi ayakta kaldı. Buna rağmen, gece boyunca bütün misafirlerimiz eğlendi.

İstiklal Marşı ve Ant Etkenmen'in okunmasıyla başlayan programın

açılış konuşmasını Derneğimiz Genel Başkan Yardımcısı Murtaza Esenkal yaptı. İsmail Bey Gaspıralı'nın "Kırım" şiiri slayt halinde gösterildi. Derneğimiz Ankara Kaytarma Band üyeleri, bizlere Kırım

yırlarından bir demet sundu. Piyana Seran Alim, klarnette Yasin Şahin, kemanda Fethi Kurtiy Şahin ve blok flütte Türker Yüksel'den oluşan ansamblimiz, ilgiyle dinlendi. Sonrasında gençlik kolu üyemiz Zeliha Bayraç, konuklarımıza güzel bir şiir okudu. Yine üyelerimizden olan Hale Kalkay'ın "Tım Tım" gösterisi, alkışlar eşliğinde izlendi. Halk oyunları ekibimiz, kaytarma gösterileriyle ortama renk kattı. Kırım'dan

gelerek gecemizi şereflendiren "Kaytarma Ansamblı"nin gösterileri öncesi, derneğimiz halk oyunu ekibinden bir kıyafet açık arttırma yoluyla satışa çıkarıldı. Yılların eskitemediği "Kaytarma Ansamblı" dansları ve yır-

larıyla izleyenleri kendilerine hayran bıraktı. Bu muhteşem müzik ve dans sunumunun ardından, konukların da eşlik ettiği serbest kaytarmayla gece nihayet buldu.

[5-6-7 Mart 2010]

Kırım'dan misafirlerimiz

Derneğimiz üyesi Recep İçin, 14.üncü Türk Dünyası Gençlik Ku-

rultayı Kırım delegasyonu aktif katılımcılarını Türkiye'ye daveti etti. Kırım'dan Türkiye'ye gelen 14 kişi Ankara, İstanbul ve Kapadokya'yı gezip diasporadaki Kırım Tatarları ile tanıştılar. Türkiye'de bir hafta bulunan grup arasında Bizim Kırım, Yaşlar Sedasında ve Kırım Tatar Yaşlar Merkezi gençlik teşkilatlarının üyeleri dışında Kırım

Haber Ajansında Fotomuhabir, Bağçasaraylı bir yazar, Konsolos Sekreteri ve Kırım'ın sekreteri yer alıyordu. Konuklarımız Derneğimiz Genel Merkezinde 5, 6 ve 7 Mart 2010 tarihlerinde akşam yemeğine katılan misafirlerimiz için Ankara Kaytarma Band, Kırım Tatar müziklerinden örnekleri misafirlerimize sundular.

[20 Şubat 2010]

Kırım Tatar Edebiyatı Şiir Günü ve Noman Çelebi Cihan Anma Programı

Derneğimiz ve Eskişehir Kırım Türkleri Kültür, Yardımlaşma ve Spor Kulübü Derneği gençlik komisyonu üyelerinin ortak katılımıyla Eskişehir Odunpazarı Belediyesi ÖMEK Salonu'nda 20 Şubat 2010 tarihinde Kırım Tatar Edebiyatı Şiir Günü ve Noman Çelebi Cihan Anma Programı gerçekleşti. Programa derneğimizi temsilen yönetim kurulu üyeleri Namık Kemal Bayar, Şükrü Bilgili, Oya Deniz Çongar Şahin ve Mustafa Şahin katıldı. İstiklal Marşı ve Ant Etkenmen'le başlayan prog-

ramın açılışını derneğimiz gençlik kolu üyelerinden Türker Yüksel yaptı. Daha sonra Eskişehir Derneğini temsilen Ertuğrul Kardeş söz aldı. Derneğimiz adına ise yönetim kurulu üyelerinden Oya Deniz Çongar Şahin bir teşekkür konuşması yaptı. Konuşmalar tamamlandıktan sonra şairlerin hakkında kısa hayat hikâyesi verildi. Bekir Sıdkı Çobanzade, Hamdi Geraybay, Memet Niyazi, Memet Nuzet, Yunus Kandım, Eşref Şemizade, Şevki Bektöre, İsmail Bey Gaspıralı, Abdullah Latifzade, Bilal Mambet ve Noman Çelebi Cihan'ın

şiirlerinden örnekler her iki derneğin gençlik komisyonu üyeleri tarafından okundu. İki derneğin gençlik kolu üyelerinin tanışmasına vesile olan program, dinleyiciler tarafından ilgiyle takip edildi. Eskişehir Derneği Başkanı Mesut Ö'ün konuşmasıyla program sona erdi.

Şiir Günleri, bir Kırım Tatar şairini anmak amacıyla Genel Merkezimizde on beş günde bir düzenleniyor. Şairlerin seçilen şiirleri gençlik komisyonu üyeleri tarafından okunuyor ve şairleri tanıttıcı bilgiler veriliyor.

[10 Şubat-10 Nisan 2010]

Arzı Kız Yardım Kampanyası

Genel Merkezimizce, Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu Çocuk Bakımevi ve Yurtla-

rı'nda kalan küçük yaşta çocuklar ile LÖSEV tarafından yaptırılan Lösemili Çocuklar Köyü'nün ihtiyaçlarını karşılamak üzere gönüllülük esasına dayanan aynî yardım

kampanyası düzenlendi. Kampanya süresi boyunca; 0-12 yaş çocuklara uygun dernek merkezimize bizzat getirilen ya da kargo yolu ile gönderilen çocuk kı-

yafetleri, çocuk ayakkabıları, el örgüleri (kazak, atkı, yelek v.s.), çocuk bakım ürünleri, oyuncaklar, çocuk kitapları ve kullanılmamış iğneden ipliğe, halıdan televizyona ev eşyaları (Lösemili Çocuklar Köyü'nün ihtiyaçlarını karşılar nitelikte eşyalar) olmalı. 10 Şubat 2010-10 Nisan 2010 tarih-

leri arasında süren kampanyada toplanan tüm eşyalar konu ve ihtiyaç sahiplerine göre envanterlenip LÖSEV' in genel merkezine 29 Haziran 2010 tarihinde tutanakla teslim edildi. Kampanya sadece malzeme kapsamıştır, nakdî yardımlar kabul edilmedi.

[6 Şubat 2010]

Polatlı Kırım Gecesi

Polatlı Şentepe Murat Külat Dügün Salonu'nda 19:00'da başlayan Polatlı Kırım Gecesi Türkiye'nin çe-

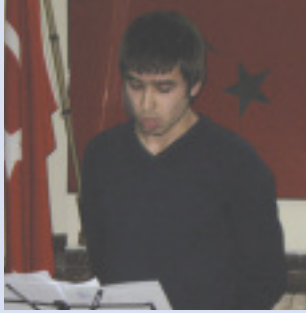
şitli yerlerinden katılımcılar ile gerçekleşti. Derneğimiz yönetim kurulu-ndan Murtaza Esenkal, Namık Kemal Bayar ve Şükrü Bilgili hazır bulundular.

[6 Şubat 2010]

Kırım Tatar Kültürü Üzerine Makale Yarışması

Kırım'dan ve Romanya'dan gelen öğrencilere her ayın başında, derneğimizin yönetim kurulu üyesi Recep İcin'in katkısıyla yemek verilmektedir. Öğrencilerin birbirleriyle tanışıp kaynaşması amacıyla düzenlenen bu görüşmelerde öğrencilerimiz Kırım Tatar mutfağından yemekler

yapıyor. 2 Ocak 2010 tarihinde verilen yemekte Recep Bey, kendi örf ve adetlerimizi unutmamamız ve bil-mediklerimizi öğrenmemiz amacıyla öğrenciler arasında, düz yazı ve şiir yarışması düzenleyeceğini ilan etti. Yarışmanın konusu "Kırım Tatarlarının Örf ve Adetleri" idi. Yarışma şartlarının en önemlisi, yazıların Kırım Tatarca olması idi. Yarışma 2 Ocakta başlayıp 22 Ocakta sona erdi. Yarışmaya hemen

hemen her öğrenci katıldı. Bütün çalışmalar oldukça güzel, bilgi dolu ve yaratıcıydı. 6 Şubat 2010 tarihinde dernekte verilen yemekten sonra, finale çıkan beş katılımcının ismi okundu. Finale çıkmış olan arkadaşlarımız: Alim Seydali, Dilara İbrahim, Erfan Zeytulla, Sebilya Fezazi ve Enver Tokhtar. Bunların arasından oylama yoluyla 3'ü en iyi seçildi. Yarışmanın birincisi Dilara İbrahim oldu ve 100\$ ödül kazandı. Enver Tokhtar, yarışmanın ikincisi oldu ve 75\$ ödül aldı. Sebilya Fezazi ise yarışmanın üçüncüsü oldu ve 50\$ ödül kazandı.

[16 Ocak 2010]

Eskişehir

Çibörek Gecesi

Eskişehir'de yaşayan Kırım Tatarları 16 Ocak 2010

tarihinde Eskişehir Özgüven Tesisleri'nde düzenlenen Kırım Gecesi'nde biraraya geldiler. Eskişehir Kırım Türkleri Kültür, Yardım-laşma ve Spor Kulübünün

düzenlediği geceye Genel Merkezimizde iştirak etti. Gecede, Kırım Tatar halk oyunlarından ve yırlarından örnekler sunuldu.

[9 Ocak 2010]

Kızılay Kan Bağışı Kampanyası

Derneğimiz Genel Merkezinin Türk Kızılayı ile birlikte gerçekleştirdiği kan bağışı kampanyası 9 Ocak Cumartesi günü Ankara'daki dernek merkezinde yapıldı.

"Kan Bağışı Can Bağışı" sloganıyla yapılan kampanyaya

Genel Merkez Yönetim Kurulu üyeleri başta olmak üzere, üyelere ve gönüllülerden büyük ilgi

vardı. Gün boyunca devam eden kan bağışı kampanyasında Kızılay'ın kan bağışı ekibince gönüllülerden kan bağışları alındı.

Kızılay Kan Ekibi Koordinatörü Faika Eroğlu'nun nezaret ettiği kampanyada gün boyunca kan bağışları alınırken Kızılay ekibine ve katılımcılara Kırım müzik ve halk oyunlarından örnekler de sunuldu.

Dr. Ahmed İhsan Kırimlı, 90 Yaşında

Kırimlı, Bahçesaray Efendi-köy'lü olup, 3 Nisan 1920'de Balıkesir'in Mecidiye Mahallesi'nde doğdu."

• QHA

Genel Başkanımız Dr. Ahmed İhsan Kırimlı 23 Nisan günü 90. yaş gününü kutladı. Ahmed Amcamızın 90. yaşı için Türkiye'de ve Kırim'da kutlama programları düzenlendi.

26 Nisan'da Kırim Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesinde (KİPÜ) düzenlenen programa, Kırim Tatar Millî Meclisi üyeleri, Kırim Tatar yazarları, şairleri, bilim adamları, sivil toplum teşkilatları temsilcileri, üniversite öğrencileri ve çok sayıda davetli katıldı. Programa, internet üzerinden video konferans yoluyla katılan Dr. Ahmed İhsan Kırimlı ka-

tılımcılara programdan dolayı teşekkürlerini bildirdi.

Ayrıca 23 Nisan günü Akmesic'te İsmail Bey Gaspıralı Kütüphanesi'nde bir fotoğraf sergisi açıldı. Sergide Dr. Ahmed İhsan Kırimlı'nın, Kırim Tatar Millî Meclisi Başkanı, Ukrayna Milletvekili Mustafa Ab-

dülcemil Kırimoğlu ve birçok ünlü insanla çekilen fotoğrafları yer aldı.

Kırim davamıza yıllardır gönül veren, çeşitli kurum ve kuruluşları Kırim için seferber eden Ahmed amcamız bundan sonraki tüm çalışmalarımızın ilham kaynağı olacaktır.

Emel

ÜÇ AYLIK FİKİR - KÜLTÜR DERGİSİ
yeniden yayında..

- 1998 yılında yayınına ara vermek zorunda kalan Emel Dergisi 228. sayısı ile yeniden okurları ile buluştu.
- 3 aylık dönemlerle yayınlanacak olan Emel Dergisi Temmuz-Ağustos-Eylül sayısı Ağustos ayı sonundan itibaren abonelerine gönderildi.
- Emel Dergisi aboneleri dergiyi hem basılı hem de internet üzerinden okuma imkânını elde edecek.
- Abone olmak için talep formunun doldurulması ve belirtilen hesap numarasına yıllık bedelini yatırmanız yeterli.
- Emel Dergisi'nin postalama ve yayın masraflarına katkıda bulunmak için lütfen aşağıdaki kanallar aracılığı ile bağışta bulununuz.

Banka Hesap No: Vakıfbank. Şehremini Şb. Hesap No: 00 158 00 727 999 77 33 Dergi Aboneliği (ücretli)

Emel Dergisi'nin iki abonelik şekli vardır:

1. Basılı dergi & Internet aboneliği (4 sayı)

Bu abonelerimize basılı Emel dergisi posta aracılığı ile ulaştırılacak ve aynı zamanda kendilerine verilen şifre ile Emel Dergisini internetten okuyabileceklerdir. Böylece abonelerimiz Emel Dergisi'nin arşivine de erişme şansını elde edecekler.

Türkiye/KKTC :50 TL, Diğer Ülkeler:50\$ veya 40€

2. Sadece Internet aboneliği (1 yıl)

Bu abonelerimiz Emel Dergisini sadece internetten okuyabileceklerdir.

Türkiye/KKTC :30 TL, Diğer Ülkeler:30\$ veya 25€

<http://www.emelvakfi.org/abonelik.asp> internet adresinden de işlemlerinizi yapabilirsiniz.

Derneğimiz 2009 Yılı Faaliyet Raporu

1. Derneğimiz Genel Kurulu'nun 27 Aralık 2008 tarihinde yapılan olağanüstü toplantısında Dernek organlarının seçimi de yapılmıştır. İlk yönetim kurulu toplantısında Dr. Ahmed İhsan Kırmılı Genel Başkanlığa, Murteza Esenkal ve Av. Namık Kemal Bayar Genel Başkan Yardımcılıklarına, Tuncer Kalkay Genel Sekreterliğe, Nail Aytar Genel Muhasipliğe, Mustafa Şahin Genel Veznedarlığa getirilmiştir. Diğer yönetim kurulu üyelikleri ise Oya Deniz Çongar, Şükrü Bilgili ve Serkan Sava'dan müteşekkil olmuştur.
2. Kırım Türk Edebiyatının tanıtılması amacıyla periyodik olarak Dernek binamızda "Şiir Günleri" adı ile 15 adet program tertip edilmiştir. Bu programlarda Kırım Edebiyatında iz bırakmış şairler tanıtılmış ve şairlerin şiirlerinden örnekler sunulmuştur. Şiir Günleri, aşağıda belirtilen şairler için aşağıda belirtilen günlerde yapılmıştır:
 - Eşref Şemizade Şiir Günü 20 Aralık 2008,
 - Şakir Selim Şiir Günü 3 Ocak 2009
 - Şevki Bektöre Şiir Günü 17 Ocak 2009
 - Hamdi Geraybay Şiir Günü 31 Ocak 2009
 - Yunus Kandım Şiir Günü 14 Şubat 2009
 - Mehmet Niyazi Şiir Günü 28 Şubat 2009
 - Bekir Sıdkı Çobanzade 7 Mart 2009
 - Mehmet Niyazi Şiir Günü 28 Mart 2009
 - Mehmet Nuzet Şiir Günü 11 Nisan 2009
 - Bilal Mambet Şiir Günü 9 Mayıs 2009
 - Seçme Şairler Şiir Günü 6 Haziran 2009
 - Seçme Şairler Şiir Günü 31 Ekim 2009
 - Seçme Şairler Şiir Günü 14 Kasım 2009
 - Seçme Şairler Şiir Günü 5 Aralık 2009
 - Abdullah Latifzade Şiir Günü 12 Aralık 2009
3. Dernek binamızda 3 adet "Anma Günü" aşağıda belirtilen tarihlerde tertip edilmiştir:
 - Demokratik Kırım Cumhuriyeti'nin 23 Şubat 1918 yılında Bolşevikler tarafından şehit edilen Başbakanı Numan Çelebi Cihan'ı Anma Günü, 21 Şubat 2009,
 - Derneğimiz Genel Sekreterliğini yürüten ve 2007 yılında vefat eden Mehmet Akif Albayrak'ı Anma Günü, 9 Mayıs 2009,
 - Vatanlarından topyekûn sürgüne gönderilen, sürgün esnasında ve devamında maruz kaldıkları soy-
4. Dernek faaliyetlerimiz ve Kırım'da yerleşmeye çalışan Kırım Türklerinin problemleri ile ilgili konuşmak üzere 3 televizyon programına yönetim kurulu üyelerimiz konuk edilmiştir:
 - TRT INT ve TRT Türk'te yayınlanan, Genel Başkan Yardımcımız Av. Namık Kemal Bayar'ın konuk olduğu, "Dünyada Bugün" programı, 4 Mart 2009,
 - Kanal A'da yayınlanan, Genel Başkan Yardımcımız Av. Namık Kemal Bayar ve Genel sekreterimiz Tuncer Kalkay'ın konuk olduğu, "Ramazan Aydın Saati" programı, 22 Mart 2009
 - Kırım'da yayın yapan ATR TV'de, Genel Başkan Yardımcımız Av. Namık Kemal Bayar ve Genel Sekreterimiz Tuncer Kalkay'ın konuk olduğu program, 22 Mayıs 2009
5. Gazze'de Müslümanlara yapılan katliamları, Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine uygulanan katliamları, Kırım'da Ay-Petri'de Kırım Tatarlarına yapılan saldırıları protesto etmek ve Kırım Tatar Milli Kurultayını, Kırım Tatar Milli Meclisini ve Mustafa Kırimoğlu'nu desteklemek amacıyla 5 adet bildiri Genel Merkezimiz adına yayınlanmıştır.

6. Kocaeli şubemizin 14 Mart 2009 tarihinde yapılan yeni binasının açılış törenine iştirak edilmiş ve orada Genel Merkezimiz Gençlik Kolları tarafından “Şiir Günü” programı düzenlenmiş, halkoyunları ekibimizce halkoyunları gösterisi yapılmıştır.
7. Dünya Kırım Tatar Kongresi ile ilgili Türkiye’de bulunan Kırım dernekleri arasında, 4 Nisan 2009 tarihinde Eskişehir’de düzenlenen istişare toplantısına Yönetim Kurulu üyelerimiz katılmıştır.
8. Gazi Üniversitesi Kültür Merkezi tesislerinde 19 Nisan 2009 tarihinde “Kırım Gecesi” tertip edilmiştir.
9. Bilkent Üniversitesi Türk Dünyası Araştırma Topluluğu tarafından yapılan II. Ankara Türk Dünyası Öğrenci Kurultayına 5-6 Mayıs 2009’da gençlik komisyonu üyeleri katılmış, halk oyunu gösterisi ve Kırım hakkında sunum yapılmıştır.
10. Ortadoğu Teknik Üniversitesi tarafından 6-9 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlenen bahar şenliklerinde halkoyunları ekibimiz, halkoyunları gösterisi yapmıştır.
11. Gazi Üniversitesince 12 ile 15 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlenen bahar şenliğinde halkoyunları ekibimiz, halkoyunları gösterisi yapmıştır.
12. Hacettepe Üniversitesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü öğrencilerinin 15 Mayıs 2009 tarihinde tertiplediği Türk Kültürü Görsel Şöleninde halkoyunları ekibimiz halkoyunları gösterisi yapılmıştır.
13. Ceyhan Şubemizce tertip edilen Kırım Türklerinin geleneksel olarak kutladıkları 17 Mayıs 2009 tarihindeki Tepreç programında halkoyunları ekibimiz, halkoyunları gösterisi yapmıştır.
14. Kırım Tatarlarının vatanlarından sürgün edilmesinin 65. yılı münasebetiyle Kırım’ın Akmescit şehrinde tertip edilen ve 35 bin civarında kişinin iştirak ettiği Sürgün Mitingi’ne Yönetim Kurulu üyelerimiz katılmıştır.
15. Kırım’da 19-22 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlenen, 12 ülkeden 162 Kırım Tatar teşkilatının katıldığı, Türkiye Cumhuriyeti’nin TBMM Başkan Vekili Sn. Meral Akşener ve Devlet Bakanı Sn. Faruk Çelik ile temsil edildiği, “Dünya Kırım Tatar Kongresi”ne Yönetim Kurulu üyelerimiz katılmıştır. Dünya Kırım Tatar Kongresi’nde Kırım’dan 5, Türkiye’den 3, Romanya’dan 2, ABD, Fransa, Almanya, Bulgaristan, Polonya, Rusya, Kırgızistan ve Özbekistan’dan birer kişi oluşturulan Koordinasyon Kuruluna seçilmiştir. Koordinasyon Kuruluna Türkiye’den seçilen 3 kişi arasında Derneğimizi temsilen katılan, Genel Muhasibimiz Nail Aytar da bulunmaktadır.
16. Çorum ili Alaca ilçesinde bulunan Kalecikköyü Köyü Kültür, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin 24 Mayıs 2009 tarihinde Kalecikköyü’nde tertip ettiği Hıdrellez programında halkoyunları ekibimiz, halkoyunları gösterisi yapmıştır.
17. Gazi Üniversitesi ve TRT’nin ortaklaşa düzenlediği, “Türk Dünyasında Savaşların Sanattaki İzleri” isimli panel, sergi ve konser olarak, 27.04.09 tarihinde Gazi Üniversitesi Merkez Kam-püsü, Mimar Kemalettin Salonu’nda gerçekleştirilen etkinlikte Kırımlı ünlü ressam Rüstem Emin’in yağlı boya tabloları sergilenmiş ve Derneğimiz ve Rüstem Emin tarafından, resim ve slaytlar ile Sürgün anlatılmıştır.
18. Derneğimiz Genel Merkezi, Polatlı Toydemir Köyü Muhtarlığı ile birlikte 7 Haziran 2009 tarihinde Toydemir köyünde “Kırım Hatıra Ormanı”nın 3. Kuruluş Yıldönümü programını tertip etmiş; aynı tarihte Polatlı Kırım Türkleri Sosyal Yardımlaşma Derneğinin Polatlı Üçpınar köyünde tertip ettiği Tepreç programında halkoyunları ekibimiz, halkoyunları gösterisi yapmıştır.
19. Yalova’da 17-24 Temmuz 2009 tarihleri arasında düzenlenen “Türk Boyları Kültür Şöleni ve 3. Türk Dünyası Basın Mensupları Buluşması” toplantısına Genel Muhasibimiz Nail Aytar, Derneğimiz adına katılarak sunumlar yapmıştır.
20. Türk Ocakları tarafından Kırım Yalta’da 9 ile 15 Ağustos tarihinde düzenlenen “Türk Dünyası Gençlik Kurultayı”na Derneğimiz adına Safiye Olgun ve Reşat Örnek katılmıştır.
21. Keçiören Belediyesince 18-22 Ağustos 2009 tarihleri arasında düzenlenen “Uluslararası Ramazan Etkinlikleri”nde Derneğimize tahsis edilen standda çalışmalarımız sergilenmiş ve etkinlik içerisinde Derneğimizce “Kırım Gecesi” yapılmıştır.
22. Etimesgut Belediyesince 26 Eylül ile 4 Ekim 2009 tarihleri arasında düzenlenen “Uluslararası Anadolu Günleri 6. Kültür ve Sanat Festivali”nde Derneğimize tahsis

- edilen standa çalışmalarımız sergilenmiş ve halkoyunları ekibi-mizce halkoyunları gösterisi düzenlenmiştir.
23. Ramazan Bayramı'nda fitre ve zekâtlarını vermek isteyenlere yardımcı olunmuş; 10.000 TL'lik fitre ve zekâtın yarıya yakın bir kısmı Ankara'da öğrenim gören Kırımlı öğrencilere, diğer yarısı Kırım'da muhtaç ailelere dağıtılmıştır.
24. Avrupa Birliği'nin Avrupa Komşuluk ve Ortaklık Programı kapsamında yer alan "2007-2013 Karadeniz Havzası Sınır Ötesi İşbirliği Programı", kapsamında Derneğimiz Yönetim Kurulu üyelerince 5 adet proje hazırlanmıştır. Türkiye, Kırım, Romanya ve Bulgaristan'dan paydaşlar bulunarak yapılan, aşağıda yer alan 5 adet proje 12 Ekim 2009 tarihinde sonuçlandırılarak Romanya'daki Ofise teslim edilmiştir. Bu projeler;
- "Arıcılık" Projesi
 - "Kırım Türk Tatar Kadınlar Dergisi" projesi
 - "Kiril Alfabesindeki Basılı Eserlerin Transkripsiyonu ve Latin Alfabesinde Basımı" ile "Kırım Müzik-Dans ve Sahne Sanatlarının Yaygınlaştırılması" projesi
 - "E-kütüphane" projesi
 - "E-ticaret" projesi
25. Dernek binamızda 31 Ekim 2009 tarihinde düzenlenen seminerde, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Onkoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Cengiz Kurtman tarafından "Baz İstasyonlarının İnsan Sağlığına Etkileri, Tıpta Yararlı Uygulamalar, Radyasyon ve Kanseri ilişkileri ve Farkları" konulu bir sunum yapılmıştır.
26. İstanbul şubemizce koordine edilen Kurban Bağışı kampanyasına destek verilmiş ve Derneğimizce bu yıl 350 adet kurban kestirilmiştir. Bu miktarın 55 tanesi Genel Merkezimiz aracılığı ile sağlanmıştır.
27. LÖSEV, 18 Aralık 2009 tarihinde Yönetim Kurulu üyelerimiz tarafından ziyaret edilerek LÖSEV'e Derneğimiz tarafından ne gibi katkılar yapılabileceği konusunda görüşme yapılmıştır.
28. Kızılay, 19 Aralık 2009 tarihinde Yönetim Kurulu üyelerimiz tarafından ziyaret edilmiş ve bu ziyaret sonucunda Derneğimizde Kızılay ile birlikte "Kan Bağışı Kampanyası" düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.
29. Kırım'da bulunan İsmail Bey Gaspıralı Kütüphanesi'ne Yapı Kredi Yayınları tarafından yayınlanan 10 ciltlik "Evliya Çelebi Seyahatnamesi" hediye edilmiştir.
30. "Maarif" Projesi kapsamında; Kırım'ın Canköy bölgesinde 2003 yılında kurulan Kamacı Kırım Tatar Milli Mektebi'nin Fizik, Kimya, Biyoloji dersliklerinin yaptırılması sağlanmıştır.
31. Kırım'da 5-6 Aralık 2009 tarihleri arasında düzenlenen 5. Kırım Tatar Kurultayı 2. Oturumunda Derneğimiz, Genel Muhasibimiz Nail Aytar tarafından temsil edilmiştir.
32. 2009 yılı içerisinde Genel Başkan Yardımcımız Av. Namık Kemal Bayar ve Av. Dr. Mustafa Yaşar Demircioğlu tarafından "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Kırım Türkleri" konulu bir seminer verilmiştir.
33. Türk Dünyasından sorumlu Devlet Bakanlığı ve TİKA tarafından düzenlenen ve Bursa'da gerçekleştirilen "Türk Dünyasında İnsan Hakları İhlalleri Sempozyumu"nda Derneğimiz; Genel Başkan Yardımcımız Namık Kemal Bayar, İstanbul Şube Başkanımız Celal İçten ve Tekirdağ Şubemiz Basın Sorumlusu Fatih Erge tarafından temsil edilmiştir.
34. Eskişehir Kırım Derneği, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Eskişehir Odunpazarı Belediye Başkanlığı işbirliğiyle Eskişehir'de yaptırılan Kırım Kültür Evi ve Kırım Türkleri Sür-gün Anıtı açılışı Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Mustafa Abdül-cemil Kırımoglu tarafından yapılmıştır. Eskişehir'deki açılış törenlerine ve üniversitelerde düzenlenen tören ve sempozyumlara derneğimizi temsilen Genel Başkan Yardımcımız Mur-taza Esenkale ve Genel Muhasibimiz Mustafa Şahin iştirak etmiştir.
35. Derneğimizin halkoyunları ve müzik ekipleri yıl boyunca çalışmalarını sürdürmüştür.
36. Üyelerimizden gelen talepler üzerine Rusça ve İngilizce eğitim çalışmaları başlatılmıştır.
37. Derneğimizin Mürsel Uluç Mahallesi'nde bulunan gayrimenkulü üzerinde inşaat faaliyetleri sürdürülmüştür.
38. Kırım'dan Türkiye'ye okumaya gelen öğrencilerimize yardımlar devam etmiştir.
39. Kırım'da yaşayan vatandaşlarımıza yapılan yardımlara devam edilmiştir.

Doğum, Düğün, Taziye

Türk Dili ve Edebiyatına büyük hizmetler vermiş hocalarımız Prof.Dr.Ahmet Bican ve Prof.Dr.Bilge Ercilasun'un sevgili oğulları Saltuk Buğra ERCİLASUN 20 Ocak 2010 tarihinde vefat etmiştir.

Derneğimiz Konya Şubesi eski Başkanlarından, Merhum Fevzi Sarıkamış'ın kayınbabası Ahmet AKBİLEK 10 Şubat 2010 tarihinde vefat etmiştir.

Gaziantep Nurdağ ilçesi Nogaylar köyü doğumlu, Avukat Bilal KOÇ 15 Mart 2010 tarihinde vefat etmiştir.

Genel Merkezimizin üyesi Metin Aydoğan'ın babası Yusuf AYDOĞAN 04 Nisan 2010 tarihinde vefat etmiştir.

Avrupa Kırım Kültür ve Dayanışma Merkezi üyesi, Rafet Ka-

ranlık'ın kayınpederi, Cengiz Dağcı'nın akrabası Talat DAĞCI 10 Nisan 2010 tarihinde İzmir'de vefat etmiştir.

Derneğimiz İstanbul Şubesinin üyesi, Emel Kırım Vakfının maddi destekçilerinden, Fazilet OLCAY 17 Mayıs 2010 tarihinde vefat etmiştir.

Genel Merkez Gençlik Komisyonu Eski Başkanı, Nur Şeker'in dedesi Mehmet ŞEKER 12 Temmuz 2010 tarihinde vefat etmiştir.

Derneğimizin Ceyhan Şubesinin Yönetim Kurulu Üyesi Vildan Erkek'in kayınpederi Ekrem Erkek'in babası Osman ERKEK bugün 4 Mayıs 2010 vefat etmiştir.

Genel Merkez Gençlik Komisyonu üyesi, Eren Can Eken'in babası Ersin EKEN 9 Haziran 2010 tarihinde vefat etmiştir.

Merhum/Merhumeye Allah'tan Rahmet, Ailesine ve Yakınlarına Başsağlığı Dileriz.

Ballıpınar Şube Başkanımız Rıfat Baybörü'nün yeğeni Tuğba BAYBÖRÜ ile Aldülhamit ÖZCAN 26 Mayıs 2010 tarihinde evlenmiştir.

Genel Merkez Gençlik Komisyonu eski üyesi Yusuf ÖNDER, Aynur SÜMER ile 31 Temmuz 2009 tarihinde evlenmiştir.

Genç Çiftlere Mutluluklar Dileriz.

Eski Gençlik Komisyonu üyemiz Medine CAMCI GEDİK ile Ali GEDİK'in 16 Haziran 2010'da Mehmet Eren adını verdikleri bir erkek çocukları olmuştur.

Çocuklarımıza Sağlıklı, Başarılı ve Uzun Bir Ömür Dileriz.

Rüstem ÇİYGÖZ'ü Kaybettik

Bahçesaray Kırım Tatar Bölge Meclisi Başkan Vekili Rüstem Çiygöz geçirdiği kalp krizi sonucu 47 yaşında hayata veda etti. Rüstem Çiygöz'ün cenazesi 3 Ocak 2010 tarihinde Bahçesaray bölgesi Topçeköy'de (Dolinnoye) yapılan törenden sonra toprağa verildi.

Rüstem Çiygöz 1963 yılında Sür-günde doğmuş olup, 5 çocuk babasıydı. Bahçesaray Kırım Tatar Bölge Meclisi Başkan Vekilliği görevinden önce Bahçesaray Vali Yardımcılığı ve Kırım Ekonomi Bakan Yardımcılığı görevini de yürütmüştü.

Bahçesaray'da meydana gelen,

Kırım Tatarlarının kutsal yerlerinden olan Azizler Mezarlığı'na ait yerlerin kullanılmasına yönelik Ağustos 2006 ayında ortaya çıkan olaylar ile Ay-Petri'de Kasım 2007 ayında Kırım Tatarlarına ait yerlerin yıkılması sırasında yapılan saldırılarda provakasyonların engellemesi için büyük çaba sarf etmiş ve en ön saflarda yer almıştı.

Kırım Tatar Milli Hareketinin son yıllardaki en aktif iştirakçilerinden biri olan Rüstem Çiygöz, Eskişehir'e Ekim 2009 ayında KTMM Başkanı Mustafa A. Kırımoglu'na fahri doktora verilmesi törenleri

için gelmiş ve Mustafa A. Kırımoglu ile birlikte Derneğimiz Genel Başkanı Dr. Ahmed İhsan Kırımı'ın evinde ziyaret etmişti.

Kırım Haber Ajansı, 3 dilde yayın yapan sitesi ile 4 yıldır Kırım' dan bütün dünyaya haber ulaştırıyor.

• Nail AYTAR

“Dünyaya Ukrayna'dan Açılan Pencere” sloganıyla 18 Mayıs 2006 tarihinde yayın hayatına başlayan Kırım Haber Ajansı, Ukrayna Devlet Televizyon ve Radyo Komitesinden gerekli izinler alınarak tescil edilmiştir. QHA öncelikle Ukrayna ve Kırım'da gelişen olayları dünya medyasına, dünyada gelişen olayları da Ukrayna medyasına dağıtmayı hedeflemiş; bunu yaparken de haberciliğin temel kurallarından doğru, dürüst, hızlı ve objektif olmayı ilke edinmiştir. QHA kişilere, medya kuruluşlarına, üniversitelere, araştırma yapan enstitülere, sivil toplum kuruluşlarına, uluslararası teşkilatlara, meslek örgütlerine yönelik görüntü, fotoğrafı haber ve bilgi servisi yapmaktadır.

Henüz dört yılını bile doldurmayan QHA'nın Kırım ve Ukrayna dışında ABD, Almanya, Türkiye, Romanya, Bulgaristan, Gürcistan, Japonya, Azerbaycan gibi ülkelerde temsilcilik ve büroları bulunmakta, BBC'den TRT'ye kadar pek çok kurumun bölgedeki haber kaynağı olma fonksiyonunu da yerine getirmektedir. QHA, Türk Dilli Ajanslar Birliği üyesi ve Türkiye'de Kurulu

AA'nın (Anadolu Ajansı) da partnerlerinden birisidir.

Çağımızın en önemli gücünün bilgi ve iletişim becerisi olduğunu ve başarılı her türlü çalışmaların arkasında bilginin olduğunu hiç kimse inkâr edemez. 18 Mayıs 1944 Kırım Tatar sürgün ve soykırımını o günün şartlarında SSCB dışında hiç duyulmamıştı, hatta 2-3 sene sonra kulaktan kulağa Kırım Tatarları sürülmüş lafi söylenmeye başlandığı halde hiç kimse ne olduğu, Kırım Tatarlarının akıbeti konusunda bilgi sahibi değildi. Bilginin bu kadar geç ulaşması, tepkileri de en aza indirmiş; uluslararası teşkilatların harekete geçmesini engellemiştir.

İkinci Dünya Savaşı'nda Hitler ve Nazi Almanya'sının Yahudilere yaptığı soykırım ve katliamlar, Yahudi medyasının gücü sayesinde herkes tarafından bilinir olmuş ve suçluları uluslararası savaş mahkemelerinde yargılanmış, suçlular cezalandırılmıştır. Oysa Stalin ve SSCB içlerinde bir çoğu Müslüman ve Türk kökenli 30 milyon insanın katledilmesinin birinci dereceden sorumlusu olduğu halde hiçbir yaptırım ve cezaya uğratılmamışlardır. Bugün bile, şu an Ukrayna İçişleri Bakanı olan Mogilyov, Kırım Tatarlarına yapılan soykırımını haklı görüp Stalin doğru yaptı diyebilmektedir. Medya gücü kuvvetli olan bir millete karşı böyle sözler söyleyebilmek mümkün müdür?

QHA'nın ikinci önemli fonksiyonu; diaspora dediğimiz Kırım dışında yaşayan Kırım Tatarlarının, vatanları Kırım ve Kırım Tatarların-

dan anında bilgi alabilmeleridir. Bu fonksiyonun önemini Bahçesaray, Akmescit ve Aypetri olayları sırasında gördük. Kırım Tatarlarına karşı başlatılan polis ve kozak birliklerinin baskı ve sindirme hareketleri, korkulan noktalara gelmeden durdurulabilmiştir. Şu an herkes bilmektedir ki Kırım Tatarlarına karşı yapılacak her türlü harekette onları destekleyecek bir güç bulunmaktadır. Kırım Tatarlarının muhattap alınması ve güç olabilmelerinin en önemli noktalarından birisi hiç şüphesiz QHA'dır diyebiliriz.

Kırım Tatar Milli Meclisi Başkanı Mustafa Abdülcemil Kırimoğlu'nun direktifleriyle kurulan QHA, çok kıt ve yetersiz imkânlarla çalışmakta, kişisel özveriyle ayakta durmak için çabalamaktadır. QHA, çok geniş bir perspektif ve bakış açısına sahip olmasına rağmen çoğu faaliyetini yerine getirememektedir. QHA'nın, güçlenmesi ve daha iyi hizmet verebilmesi için maddi ve manevi desteğe ihtiyacı vardır. Diaspora cemiyetleri ki sayısı sadece Türkiye'de 50'yi geçiyor, QHA'ya kurumsal abone olmalı; kendi cemaatlerini Kırım konusunda güncel bilgilerle donatabilmelidir. Bunun dışında her cemiyet kendi etki alanı içerisindeki üniversite, belediye, kamu kurum ve kuruluşları ile STK'ların abone olmasını sağlamaya çalışmalıdır. Ortak bilginin paylaşımı bizim birlik ve beraberliğimizin de başlangıcı, yani ortak gücümüz olacaktır.

Dr. Ahmed İhsan Kırimli Edebiyat Yarışması

İlk kez 2010 yılında düzenlenmeye başlanan yarışma bir yıl şiir, bir yıl nesir alanında her yıl düzenlenecek. 2010 yılı yarışması şiir alanında serbest konulu düzenlenmiştir.

Yarışma, Kırım Tatarcanın genç nesiller arasında kullanılmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlamak ve Kırım Tatar diline edebi eserler kazandırılmasını amaçlamaktadır.

Katılım Koşulları

1. Katılımcılar 12-29 yaşları arasında olmalıdır.

Eserler,

a. 17-29 yaş arası

(doğum tarihi 01.01.1981-31.12.1993 arası olanlar)

b. 12-16 yaş arası

(doğum tarihi 01.01.1994-31.12.1998 arası olanlar)

olmak üzere iki ayrı kategoride değerlendirilecektir.

2. Eserler, Kırım Tatar Millî Kurultayı tarafından kabul edilen Latin alfabesi kullanılarak Kırım Tatarca yazılmalıdır.

3. Gönderilecek eser veya eserler, daha önce hiçbir yerde ve hiçbir şekilde yayınlanmamış olmalıdır.

4. Yarışmaya istenilen sayıda eserle katılınabilir.

5. Düzenleyici kuruluşların Yönetim Kurulu üyeleri ve Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri, yarışma jüri üyeleri ile bu kişilerin aileleri yarışmaya katılamazlar.

6. Gönderilecek eser, yarışmaya ait web sitesinde bulunan örnek formata göre hazırlanmalıdır.

7. Başvurular internet üzerinden e-posta yoluyla yapılacaktır.

8. Katılımcılar eserleriyle birlikte nüfus cüzdanı veya pasaportlarının taranmış görüntülerini de göndermelidir.

9. 2010 yılına ait yarışmanın son başvuru tarihi 31 Ekim 2010 tarihidir.

10. Yarışmaya katılan eserler derece ve ödül kazanmasına bakılmaksızın düzenleyici kuruluşların hükmü altına girer. Düzenleyici kuruluşlar yarışmaya katılan eserleri yayınlama hakkını saklı tutar.

11. Yarışmaya birden fazla eser gönderen katılımcıların en fazla bir eseri dereceye girebilir.

Ödüller

17-29 yaş kategorisi için ödüller:

Birincilik ödülü : 4000 \$

İkincilik ödülü : 3000 \$

Üçüncülük ödülü : 2000 \$

* Ayrıca jüri tarafından lâıyk görülen beş eserin sahiplerine teşvik ödülleri verilecektir.

12-16 yaş kategorisinde de jüri tarafından seçilecek on eserin sahiplerine kişi başı 250 \$ para ödülü verilecektir.

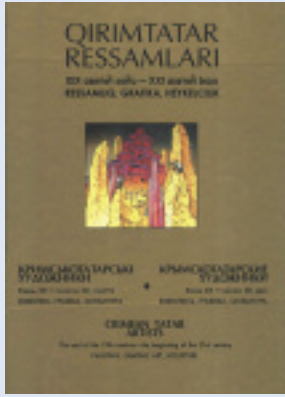
Ayrıntılı Bilgi İçin:

Web sitesi: <http://www.drkirimli.org>

E-posta adresi: muracat@drkirimli.org

Kırım Muhtar Cumhuriyeti Kültür Eski Bakanı İsmet Zaat' un tertip ettiği Qırım-tatar Ressamları (Kırım Tatar Sanatçıları) eseri 2008 yılında Qırımdevoquvpedneşir Yayınevi tarafından Akmescit'te basıldı. Eser 19. asrın sonu ile 21.asrın başında oluşmuş Kırım Tatar plastik sanatlarından resim, grafik ve heykel alanlarında yapılan çalışmalar hakkında bilgiler sunmak üzere hazırlanmış bir albüm. Bu dönemlerde ortaya çıkan görsel sanat eserleri 3 esas başlıkta toplanmış: 1895-1944 yıllarındaki betimlemeler, 1944-1989 cenk dönemi yapılan betimlemeler ve 1989-2007 yıllarında anavatanımızda ortaya çıkan bedii tasvirler.

Eserde geçen tüm izahatlar Kırım Tatarca, Ukraynca, Rusça ve İngilizce olarak yer

almış. Kitabın giriş kısmında Kırım Tatar görsel sanat eserlerinin ortaya çıkışı, dönemde yer alan fikirlerin sanatımız üzerindeki etkisi, Kırım Tatar altın asrı, modern sanatlara geçiş, günümüz sanatının teşkili üzerinde durulmuş. Sanatçılarımızın hayatlarından kısaca bahsedilmiş, ardından onların eserlerinden birkaç numune gözler önüne serilmiş.

Eserde sanatçılarımızdan; Usein Bodanalı(ressam, grafiker, sanatçı: 1877-1938), Abdurefi Abi(ressam, grafiker: 1879-1938), Abiy Yarmuhamed(ressam: 1880-1937), Tohtar Afuz(ressam: 1900-1942), Amet Usta(grafiker, ressam: 1909-1990), Memet Abse-lâm(ressam: 1911-1988), Hamdi Mustafa(ressam: 1918-?), Seithalil Osman(ressam, dekorcu: 1919-1994), Osman Çubar(ressam, grafiker: 1923-2003), Kâzım Emin(ressam: 1928-1976),

Fevzi Recep(ressam: 1929- 1983), Zaur İbragim(grafiker: 1937- ?), Amet Seit-Amet(grafiker, tasarımcı: 1938-?), Halil Memedlâ(ressam:1938-?), Zarema Transin(grafiker: 1939-?), Alim Usein(ressam: 1941-?), Mamut Çurlu(ressam, el sanatları ustası: 1946-?), Kâzım Ceppar(ressam, grafiker: 1947-1997), Ramazan Usein(ressam, abideci: 1949-?), Rustem Emin(ressam: 1950-?), İrfan Nafi(ressam: 1951-?), Ayder Ali(heykeltıraş, grafiker: 1952-?), İsmet Veliulla(ressam: 1953-?), İskender Ediler(heykeltıraş, grafiker: 1953-?), Enver İzet(grafiker, ressam, sinema ressamı: 1955-?), Ramiz Netovkin(grafiker: 1960-?), Rustem Abdurahman(grafiker: 1961-?), Asan Baraş Seydamet(ressam: 1962-?), Elmaz Osman(ressam: 1962-?), Ali Belâ(ressam, heykeltıraş: 1963-?), Nuri Yaqub(ressam:1963-?), Seyran Qurtcemil(ressam: 1967-?) ve Cemal Osman(grafiker: 1979-?) takdim edilmiş.

Doç.Dr. Hakan Kırımlı tarafından yazılan Kırım Tatarlarında Milli Kimlik ve Milli Hareketler(1905-1916) kitabı I.basımı 1996 ve II.basımı 2010 yılında Türk Tarih Kurumu tarafından yapıldı. Eser yazarın Wisconsin Üniversitesinde 1990 yılında yayınlanmış doktora tezidir. İlk kez İngilizce olarak 1996 yılı Brill Yayınevi tarafından National Movements and National Identity Among The Crimean Tatars(1905-1916) adı ile yayınlanmasının ardından Türkçe olarak da basılmıştır. Eser, Doğu ve Batı coğrafyasında birçok ülkeden kitap, makale, tez, vesika, hatırat ve süreli yayınların taranması ile yoğun bir çalışma sonrası ortaya çıkmıştır.

Kitapta 20.yy başla-

rında Kırım Tatar milli hareketinin ortaya çıkış süreçleri; göçler, İsmail Bey Gaspıralı ve Usûl-ü Cedid mektepleri, Tercüman gazetesi, okuyucu kitlenin yavaş yavaş belirmesi, Genç Tatar hareketi, Rus coğrafyasında Müslüman Türklerin hareketlenmesi, Çarlık Rusyası çöküşü giderken Kırım Tatarlarında milli benlik oluşumu konuları toplum ve siyasi yapı gibi unsurlar bağlamında tartışılmış.

Kitap dokuz bölüm inceleme ve sonuç bölümünden oluşuyor. Son kısmında döneme ilişkin yerlerden ve kişilerden resimlere yer verilmiş ve kitap Kırım haritası ile bitirilmiştir.

“Kırım’da Rus Hakimiyetinin İlk Yüzyılı (1783-1883)” başlıklı birinci bö-

lümde Kırım’da Rus teşkilatlanmasının oluşumu, Kırım Tatar göçleri, Kırım Tatarlarında sosyal yapı ve eğitim konuları işlenmiş. “İsmail Bey Gaspıralı ve Kırım Tatarlarının Mili Uyanışı (1883-1905) “ adlı ikinci bölümde İsmail Bey Gaspıralı'nın Tercüman gazetesi ile reformcu fikirlerinin Kırım Tatarı üzerindeki etkileri, Usûl-ü Cedid mekteplerinin açılması ve Kırım Tatar entellektüel bölümünün oluşumu anlatılmış. Kitabın sonraki bölümlerinde “Kırım’da 1905 İnkılabı ve Bütün-Rusya Müslümanları Hareketi”, “Genç Tatarlar Hareketi”, “Kırım Tatarları ve Devlet Duması”, “ İsmail Bey Gaspıralı ve Yeni Politikalar”, “Kırım Tatarları ve Türkiye”, “Vatan Cemiyeti ve Kırım'da Milliyetçi Hareket (1909-1914)”, “Birinci Dünya Savaşı ve Kırım Tatarları(1914-1916)” konuları ele alınmış.

Derneğimiz Yayınları

ХОШ КЕЛДИНИЗ!

HOŞ KELDİNİZ.
SAYĞILI MUSAFİRLERİ!

ЖАККАВО ПРОСИМО?